

KUHMOISTEN KUNTA
TALOUSARVIO VUODELLE 2025
TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 - 2027

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	3
Vuoden 2025 talousarvio yleisperustelut	4
Konsernin toiminnan ohjaus	14
Kunnan organisaatio	15
Tuloslaskelmaosa	17
Rahoitusosa	24
Talousarvion sitovuus	26
Kuhmoisten kunnan talousarvion käyttötalousosan hierarkiarakenne	27
Talousarvion käyttötalousosan laskennalliset ja sisäiset erät	29
Käyttötalousosa Yleishallinto	30
Käyttötalousosa Sivistystoimi	39
Käyttötalousosa Tekninen lautakunta	47
Vesihuoltolaitos, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma	54
Kaukolämpö, tulosbudjetti ja rahoituslaskelma	55
Rakennuslautakunta	57
Käyttötalous yhteensä	63
Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset	64
Henkilöstön lukumäärä tulosityksiköittäin	65
Investoinnit	66
Liite 1 Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:n tavoitteet ja talousarvio v. 2025	70
Liite 2 Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n tavoitteet ja talousarvio v. 2025	74

Kuhmoisten kunta

Talousarvio 2025

Talousarviovuonna Kuhmoisten kunta investoi yhteensä 1,649 milj. eurolla. Investoinneista suurimmat ovat investoinnit yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin, yhteensä 0,647 milj. euroa sekä laitostoiminnan investoinnit, joihin käytetään yhteensä 0,525 milj. euroa.

Vuoden 2025 talousarviossa käyttötalouden toimintakulut ovat 9,417 milj. euroa ja toimintatuotot 2,444 milj. euroa. Toimintakuluissa vuodelle 2024 on kasvua 9 % vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Henkilöstökulujen kasvu on 2 %.

Verotulot kasvavat ennusteen mukaan 6 % vuodelle 2025, verotulojen määräksi on arvioitu ennusteen mukaisesti 5,947 milj. euroa. Valtionosuudet kasvavat vuoden 2024 tasosta 18 % ja ovat talousarviossa yhteensä 2,572 milj. euroa. Valtionosuuksissa maksetaan kunnalle korvausta TE -uudistuksesta aiheutuviin kustannuksiin yhteensä 0,142 milj. euroa. Vuosikate on 1,531 milj. euroa. Talousarvio vuodelle 2025 on 99.922 euroa ylijäämäinen.

Kunnan pitkäaikainen laina on talousarvion laadintahetkellä 0,183 milj. euroa. Lyhytaikaista lainaa kunnallamme on 5 milj. euroa. Investointien rahoitus toteutetaan lyhytaikaisella rahoituksella. Talousarviovuonna ei ole tarkoitus ottaa pitkäaikaista lainaa ja vanhaa lainaa lyhennetään 47.000 euroa.

Kuhmoisten kunnan vuoden 2025 taloudesta on tulossa jälleen ylijäämäinen. Hyvä taloustilanne voi kuitenkin tulevaisuudessa heikentyä.

Kunta-valtio -suhde on pysynyt pitkään ennallaan, ja vuosittain tehdään päätöksiä, jotka joko lisäävät tai leikkaavat kuntien rahoitusta. Petteri Orpon hallitus pyrkii tasapainottamaan kuntataloutta ja vähentämään julkisen sektorin velkaantumista. Valtion vuoden 2025 talousarvioesitys sisältää useita kuntatalouteen vaikuttavia linjauksia, joiden yhteisvaikutus ei kuitenkaan ole niin vahva kuin väitetään.

Vaikka hallitus lisää kuntien rahoitusta 277 miljoonalla eurolla sote-siirtolaskelman vaikutusten lieventämiseksi, se myös leikkaa rahoitusta eri kohteista, kuten kotoutumisen korvauksista ja ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Lisäksi TE-palvelu-uudistuksen rahoitusleikkaukset ja muut toimenpiteet voivat heikentää kuntataloutta.

Kuntien taloudellinen tilanne vuonna 2025 on epävarma, ja monet hallituksen toimenpiteet voivat osoittautua ylioptimistisiksi. Kuntien on varauduttava kasvaviin kustannuksiin ja taloudellisiin riskeihin, erityisesti työttömyyden ja sosiaaliturvaleikkausten osalta.

Kuhmoisten kunnan vuoden 2025 sekä vuoden 2026 talousarviot vaikuttavat näillä tiedoilla kuitenkin rakentuvat talouden osalta positiivisiksi. Kunnan tulevaisuudennäkymät ovat myönteiset. Talousarvio on rakennettu vastaamaan strategian määrittämiä suuntaviivoja, ja omalta osaltaan toimeenpanee kuntastrategiaa.

Valtteri Väyrynen
kunnanjohtaja

Kuntatalouden tilanne

Vuosi 2023 oli kuntataloudessa poikkeuksellinen sote-uudistuksen vuoksi. Kuntatalouden (ml. Ahvenanmaa) tilikauden tulos oli varsin vahva, 1,7 mrd. euroa, mutta ilman sote-uudistuksen kertaluonteisia verorahoituseriä tulos olisi jäänyt lähelle nolaa. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta ylsi vajaat 400 milj. euroa positiiviseksi ja lainakanta laski 19,9 mrd. euroon, kun sote-kuntayhtymien lainoja siirtyi hyvinvointialueille noin 5 miljardia euroa.

Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään, mutta sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat menot siirtyivät hyvinvointialueiden vastuulle. Kaikkia Suomen ikärakenteeseen liittyviä kuntatalouteen kohdistuvia taloudellisia haasteita sote-uudistus ei suinkaan poista, sillä väestömuutoksen vaikutukset ulottuvat talouden rakenteisiin useampaa kautta ja vaikuttavat myös esimerkiksi kuntien investointitarpeisiin.

Sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset tulot vahvistivat emokuntien talouden lisäksi kuntakonsernien taloutta. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos vahvistui vuonna 2023 vajaalla 0,5 mrd. eurolla 2,1 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla oli alijäämäinen tilikauden tulos, lähes puoliintui edellisvuoden 99:stä 53:een. Yhteenlaskettu taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 1,9 mrd. eurolla vajaaseen 19,7 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, laski kolmella 24:stä 21:een. Alijäämäiset kuntakonsernit olivat aiempien vuosien tapaan pääosin pienten alle 10 000 asukkaan kuntien konserneja.

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 mrd. eurolla 3,0 mrd. euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 mrd. suuruinen verohäntä ja lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot sen sijaan kasvavat reippaasti, mitä selittää osaltaan hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa. Kuntien saamat valtionosuudet tulevat laskemaan muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Työvoimapalveluiden sekä eräiden kotoutumispalveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uudet valtionosuustehtävät 1.1.2025 lukien, joiden rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta. Uusiin ja laajeneviin valtionosuustehtäviin myönnetään 100 prosentin valtionosuus koko maan tasolla, mutta rahoituksen kohdentuminen kustannuksia vastaavasti voi vaihdella kunnittain. Vaikutusten tasaamiseksi rahoitusmalliin sisältyy kahden vuoden siirtymäaika.

Muutoksen yhteydessä muuttuu myös työttömyysetuuksien rahoitus sekä palkkatukea koskeva lainsäädäntö. Kunnan rahoitusvastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee koskemaan työmarkkinatuen lisäksi peruspäivärahaa ja ansiopäivärahan perusosaa. Kunnan rahoitusosuus kasvaa porrastetusti työttömyyden keston suhteen. Kuntien rahoitusosuus työmarkkinatuesta on nykyisin arviolta 28 prosenttia työmarkkinatuen kokonaismenoista, ja se nousi uudistuksen seurauksena arviolta 36 prosenttiin. Rahoitusmalliin sisältyy työvoimapalveluiden rahoituksen osalta kahden vuoden siirtymäaika, jonka aikana osa rahoituksesta määräytyy kuntakohtaisen kustannustiedon perusteella. Loput rahoituksesta määräytyy laskennallisen valtionosuuden mukaan. Vaiheittainen siirtymä antaa kunnille mahdollisuuden sopeutua muutokseen.

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu pääosin TE-uudistuksesta. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelman mukaan asiaa koskeva hallituksen esitys on suunniteltu annettavaksi syksyn 2024 aikana.

Kunnan taloustilanne

Valtuuston hyväksymien vuoden 2024 talousarvioon tehtyjen määrärahamuutosten jälkeen tilikauden tulosarvio vuodelle 2024 on 561.758,92 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen taseessa on kumulatiivista ylijäämää 6.796 milj. euroa. Kuhmoisten kunnan talous täytti vuoden 2023 tilinpäätöstietojen mukaan tasapainossa olevan talouden tunnusmerkit. Kunnan omavaraisuusaste on hyvä, 72,3 %. Talousarvion 2025 osalta tilikauden tuloksen ennustetaan olevan ylijäämäinen 99.922 euroa.

Kuhmoisten kunnan talousarviossa on vuodelle 2025 arvioitu toimintatuloja kertyväksi noin 2,444 milj. euroa. Tuottojen kasvu vuoden 2024 talousarvioon verrattuna on 7 %. Toimintamenoja talousarviossa on yhteensä 9,417 milj. euroa.

Vuodelle 2025 tehdyssä ennusteessa verotulot kasvavat 6 %. Verotulojen kasvu on yhteensä 0,348 milj. euroa. Vuodelle 2025 valtionosuudet ovat ennakkotiedon mukaan yhteensä 2,572 milj. euroa, joka on 0,0946 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2024 muutetussa talousarviossa.

Kunnan pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2023 lopussa 0,183 milj. euroa. Lyhytaikaista lainaa vuoden 2023 lopussa oli 5 milj. euroa. Talousarvion valmisteluhetkellä lyhytaikaista lainaa on 5 milj. euroa. Kuntakonsernin kokonaislainamäärä vuoden 2023 tilinpäätöksessä oli 8,5 milj. euroa.

Kuhmoisten kunnan kannalta suurimpia talouteen liittyviä kysymyksiä on verotulojen ja valtionosuuksien kehitys. Nykyisessä valtionosuusjärjestelmän rakenteessa on mukana sotesiirtolaskelmien osuus ja yhdessä kunnan korkean ikärakenteen kanssa, tämä on vaikuttanut kunnan valtionosuuksiin suotuisasti. Valtionosuusjärjestelmän uudistustyö on käynnissä, tarkoitus on muuttaa se vastamaan kuntien nykyistä palvelurakennetta ja lakisääteisiä tehtäviä.

Kuhmoisten kunnan strategia

Kuhmoisten kunnan strategia on hyväksytty ajalle 2022–2035.

Strategian mukaan kunnan visio ja toimintaa ohjaavat arvot ovat seuraavat:

VISIO 2035: Kuhmoinen – Päijänteen Paratiisi

Kuhmoinen on itsenäinen ja elinvoimainen kunta Suomen parhaalla paikalla Päijänteen rannalla, johon on hyvä asettua asumaan. Kunnan luontoympäristöä hyödynnetään hyvinvoinnin, vapaa-ajan ja matkailun lähteenä. Rakennamme virikkeellistä hyvinvoivien ja onnellisten asukkaiden yhteisöä, jossa kannustetaan yrittäjyyteen ja rohkeisiin innovaatioihin. Kuhmoisissa on asukasluokun nähdessä kattavat ja sujuvat palvelut. Kunnassa on tarjolla elämisen ja asumisen mahdollisuuksia keskustasta kyliin.

1. Yhteisöllisyys

Toimimme yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja kausiasukkaiden kanssa ja hyödynnämme kaikkien osaamista kunnan kehittämisessä. Ketään ei jätetä yksin. Etsimme aktiivisesti ja avoimesti yhteistyömahdollisuuksia yli kunta- ja organisaatorajojen. Edistämme kannustavaa, rakentavaa ja kunnioittavaa ilmapiiriä työntekijöiden sekä luottamushenkilöiden kesken.

2. Rohkeus

Kehitämme kuntaa ennakkoluulottomasti ja teemme rohkeita päätöksiä kuntalaisten ja kunnan elinvoimaisuuden eteen. Uskallamme suunnitella innovatiivisia ratkaisuja ja olla myös ylpeitä omasta kunnastamme.

3. Palveluhenkisyys

Tuotamme tasokkaita palveluita ja toimimme asiakaslähtöisesti. Olemme helposti lähestyttäviä ja palvelemme ystävällisesti, ripeästi ja joustavasti.

Strategiset painopisteet ja valtuustokauden tavoitteet ovat seuraavat:

1. Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa

- Myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa.
- Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.
- Työllistymisen ja työpaikkojen syntyminen mahdollistaminen paikkariippumattomasti.
- Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämän ajan lisääminen ja vakituisen asumisen mahdollistaminen.
- Paluumuuton edistäminen Kuhmoisiin.

2. Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin

- Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen.
- Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä.
- Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.
- Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.
- Liikenneyhteyksien edistäminen.

3. Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituisille ja kausiasukaille sekä matkailijoille

- Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympärivuotisesti.
- Liikuntapaikkojen ja retkeilyreitistöjen näkyvyys ja markkinointi.
- Vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä kylien ja yhdistysten kanssa.
- Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

4. Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

- Kunnan työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.
- Suunnitelmallisuuden lisääminen kuntakonsernin taloudessa, hankinnoissa, hankkeissa, investoinneissa ja seurannassa.
- Aktiivinen maakunnallisen ja kuntien välisen yhteistyön ja edunvalvonnan edistäminen.
- Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa.

Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelma

Kuhmoisten kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 20.5.2024 Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelman 2024–2025. Elinvoimaohjelma on Kuhmoisten kunnan yhteinen lupaus tulevaisuudesta, jonka toteuttamisessa meillä kaikilla on vastuu. Elinvoimaohjelma tulee liitteeksi kunnan strategiaan ”Kuhmoinen Päijänteen paratiisi” ja sen tavoitteena on jalkauttaa kunnan strategia ja olla arkityön työväline strategisten tavoitteiden yhdistämiseksi entistä koordinoitummin ja paremmin hallittavissa olevin kokonaisuuksin.

Elinvoimaohjelma jakautuu Kuhmoisten kunnan strategian neljään painopistealueeseen:

- Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa
- Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin

- Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituisille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille
- Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.

Kaavoitus

Vuoden 2025 maankäytön kärkihankkeena on Satamarinteen kaava-alueen tonttimarkkinoinnin jatkaminen. Satamarinteen kaava-alueen rakentuminen tuo kuntaan lisää houkuttelevia tontteja asuinkäyttöön aivan keskeiselle paikalle kuntakeskustaan. Yleiskaavatyön tekeminen jatkuu vuonna 2025.

Kunnan väestökehitys, työllisyys ja elinkeinorakenne

Kuhmoisten kunnassa asui 31.12.2023 yhteensä 2 092 henkilöä. Väkiluku aleni vuodesta 2022 vuoteen 2023 yhteensä 19 henkilöllä (-0,9 %). Vuodesta 2001 vuoteen 2023 on väkiluku pienentynyt 848 henkilöä. Vuoden 2023 kuntien välinen muuttovoitto (nettomuutto) oli +3. Nettomuutto on ollut positiivinen 11 peräkkäisen vuoden ajan (v. 2016 +0). Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan Kuhmoisten kunnan väestön ennustetaan pienenevän vuoteen 2040 mennessä 1 748 asukkaaseen.

Kuhmoisissa oli työttömiä työnhakijoita vuoden 2024 syyskuussa 70 henkilöä, eli 8,9 % työvoimasta. Kuhmoisten työllisyystilanne on muuta maata hieman parempaa, mutta seuraa pääpiirteittäin valtakunnallisia trendejä. Tampereen kaupunkiseudulla työttömien osuus työvoimasta oli syyskuussa 2024 9,1 %. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 9,3 %.

Kuhmoisissa työttömiä palveli vuonna 2024 valtakunnallisten TE-palveluiden rinnalla elinkeino- ja työllisyyskoordinaattori. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) asiakkaiden osalta palveluprosessissa on mukana myös Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaaliohjaaja ja TE-toimiston asiantuntija. TYP-asiakkaiden määrä Kuhmoisissa on ollut keskimäärin noin 20 henkilöä. Kelan työmarkkinatuen kuntaosuus on ollut melko korkea. Kuntaosuuden piiriin kuuluvia työttömiä on ohjattu aktiivisesti toimenpiteiden ja terveyspalveluiden piiriin.

Tilastojen mukaan Kuhmoisten kunnassa oli vuonna 2022 yhteensä 590 työpaikkaa (viimeisin STAT-tieto). Vuonna 2022 Kuhmoisten työpaikkaomavaraisuus oli 86 %. Kunnan asukkaista asuinkunnassaan työssäkäyvät 460, asuinalueen ulkopuolella työssäkäyvät 230 ja alueelle pendelöivät 130. Työllisiä kunnassa oli vuonna 2022 yhteensä 690.

Kuhmoisissa toimii vuoden 2024 lopussa 248 yritystä, joista valtaosa on monialaisia pienyrittäjiä. Kuntaan perustetaan vuosittain noin kymmenen uutta yritystä ja vajaa kymmenen lopettaa toimintansa. Kunnan alueella olevista työpaikoista vuonna 2022 yli 68 % oli palvelualoilla, jalostuksessa vajaan 17 % ja alkutuotannossa noin 12 %.

Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö ja muutokset

Yleishallinto

Merkittävä muutos tapahtuu vuonna 2025, kun TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alusta lukien. Uudistuksen tarkoituksena on tuoda palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut ja elinkeinopalvelut (ja koulutuspalvelut) ovat saman järjestäjän vastuulla ja tämä tukee tämä paremmin työllistymisen tavoitetta. Kunnat vastaavat tulevien työllisyysalueiden valmistelusta valtakunnallisen toimenpiano-ohjelman mukaisesti. Kuhmoisten kunta kuuluu Tampereen seudun tulevaan työllisyysalueeseen 15 muun kunnan ja kaupungin kanssa. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Tampereen kaupunki.

Sivistystoimi

Laki varhaiskasvatustalain muuttamisesta (1128/2023) tuli voimaan 1.1.2024 koskien lasten kolmiportaisen tuen hallintopäätöksiä: kunnalla on niiden tallennusvelvollisuus varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan. Lisäksi astui voimaan muutos (1284/2023) lastensuojelulain vuoksi sijoitetun lapsen järjestämisvelvollisuudesta ja kustannusvastuista. Säännös oikeuttaa laskuttamaan lastensuojelun vuoksi sijoitetun lapsen kotikunnalta lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset 1.1.2024 alkaen. Myös asiakasmaksujen tuloarvoja korotettiin elokuusta 2024 alkaen eli varhaiskasvatuksen tulot vähenevät entisestään toimintavuonna 2025.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuki uudistuvat vuonna 2025. Myös lukiokoulutuksen oppimisen tuki ja erityisopetus uudistuvat. Paikalliset opetussuunnitelmat päivitetään Opetushallituksen perusteiden mukaisesti ennen elokuuta 2025.

Tuntijakoasetuksen ja perusopetusasetuksen muutokset tulevat voimaan 1.8.2025. Tuntijakoasetuksen muutoksella (111/2023) pyritään perustaitojen eli luku-, kirjoitus- ja laskutaitojen vahvistamiseen lisäämällä perusopetuksen vähimmäistuntimäärää kolmella vuosiviikkotunnilla. Vuosiviikkotuntien tarkemmasta kohdentamisesta päätetään paikallisesti. Muutoksen toimeenpiano edellyttää opetussuunnitelman tarkentamista.

Vuonna 2023 astui voimaan kirjastolain muutos (788/2022), jonka mukaan yleinen kirjasto voi tehdä tehtäviensä hoitamiseksi yhteistyötä mm. päiväkotien, koulujen ja muiden yhteisöjen kanssa. Nuorisolain muutoksen (955/2022) myötä kunnan tulee laatia koulukohtainen harrastussuunnitelma nuorten kuulemisesta saatujen tietojen perusteella. Kunnan on huolehdittava siitä, että harrastuksen järjestäjällä on tiedot ja taidot sen harrastuksen ohjaamiseen, josta harrastuksen järjestäjä vastaa nuorten harrastustoiminnassa.

Tekninen toimi

Rakentamislaki + alueidenkäyttölaki

Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. RYTJ-laki tuli voimaan jo 1.1.2024.

Rakentamislaki ja RYTJ-laki sekä niiden yhteydessä voimaan tulevat maankäyttö- ja rakentamislain (alueidenkäyttölain) muutokset muuttavat merkittävästi kunnan rakennetun ympäristön toimintaympäristöä ja toimintatapoja. Muutokseen vaikuttaa myös kuluvalle hallituskaudella jatkuva alueiden käyttöä (kaavoitusta, maapolitiikkaa ja kaavojen toteuttamista) koskevan sääntelyn uudistaminen. Alueidenkäyttölain lisäksi muutoksia on odotettavissa mm. katujen kunnossapitoa koskevaan lakiin.

RYTJ-lain yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättiin säännökset alueidenkäytön digitaalisuudesta eli käytännössä rakennuslupien ja kaavojen tietomallimuodosta. RYTJ-laki edellyttää, että kunnat toimittavat kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti). Tiedot pitää alkaa toimittamaan järjestelmään viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä (myös takautuvasti vuoden 2024 alusta).

Epäselviä ja ratkaisemattomia asioita on vielä paljon, koska ”Rakentamislain korjaussarja, asetustasoinen säätely ja lopulliset tietomallimäärittelyt” ovat vielä valmisteilla. Muutokset tulevat vaikuttamaan laaja-alaisesti kuntien toimintaan kuten kaavoitukseen, rakennusvalvontaan, kiinteistötoimeen, infran kehittämiseen, paikkatietopalveluihin, ympäristönsuojeluun, ympäristöterveyteen ja tietohallintoon sekä kunnan hallintoon.

Rakentamislain olennaisimmat muutokset maankäyttö- ja rakennuslakiin verrattuna

1. Yksi lupamuoto, rakentamislupa; rakennuslupa, toimenpidelupa ja ilmoitusmenettely poistuvat lainsäädännöstä. (RakL 42 §). Lupakynnystä on nostettu korkeammalle ja luvanvaraisuuden rajoista on määrätty laissa.
2. Rakentamisluvan yhteydessä arvioidaan sijoittamisen edellytykset ja tekniset vaatimuksen (RakL 43, 44, 45, 46 ja 47 §). Suunnittelutarveratkaisu poistuu kokonaan lainsäädännöstä.
3. Rakentamislupaa haetaan tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin koneluettavassa muodossa - tiedot toimitetaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (tulee voimaan 1.1.2026). (RakL 61,68 §)
4. Uudet olennaiset tekniset vaatimukset rakennuksen elinkaaresta ja vähähiilisydestä. (RakL 38, 39 §)
5. Pätevyysrekisteri suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyksille. Kelpoisuuden todentamiseen tarvitaan jatkossa YM:n valtuuttaman tahon myöntämä todistus.

Mitä rakentamislaki edellyttää tehtäväksi ennen lain voimaantuloa?

- Hallintosäännöt ja delegointipäätökset on uusittava. Rakentamisluvan myöntää jatkossa kunnan rakennusvalvontaviranomainen, mutta muiden lupapäätösten (sijoittamislupa, maisematyölupa, purkulupa) päätöksentekijänä on kunta. Kunnan on ratkaistava, kenelle päätösvalta määrätään.
- Rakennusjärjestykset on uusittava muun muassa lupajärjestelmää ja lupakynnystä koskevien muutosten takia.
- Lupa- ja valvontamaksut on uusittava. Tavoitteena on, että jatkossakin lupamaksut kattavat kunnalle syntyvät kustannukset. Taksassa on tarpeen huomioida mahdolliset muutostarpeet esim. jatkuvaan valvontaan liittyen.
- Päätöspohjat tulee uusia. Uusia päätöksiä ovat sijoittamislupa ja rakentamislupa.
- Rakennusvalvonnan prosessit tulee uusia sekä lupakäsittelyn että työmaavalvonnan osalta.
- Henkilöstöä ja luottamushenkilöitä on koulutettava. Kouluttautumista tarvitaan etenkin digitaalisuutta ja rakennusten hiilineutraalisuutta koskevista vaatimuksista.
- Ohjelmistoihin tarvitaan päivityksiä ja on järjestettävä yhteydet rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Kuhmoisten kunnan uusi rakennusjärjestys ei tule olemaan valmis 1.1.2025. Tilanne on hyvin samanlainen useissa kunnissa, koska mallirakennusjärjestykset saatiin käyttöön kuntiin vasta loka-kuussa 2024. Tavoitteena on saada asia valtuustoon alkuvuonna. Vuoden 2025 alku menee siis soveltaen vanhaa rakennusjärjestystä ja uutta rakentamislakia. Sama koskee rakennusvalvonnan taksaa.

Muutokset ja kehittämistarpeet kunnan toiminnassa

Yleishallinto

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kunnat tai kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoituksensa työllisyysalueiden muodostamisesta 31.10.2023 mennessä. Kuhmoisten kunta kuuluu Tampereen seudun työllisyysalueeseen yhdessä 15 muun kunnan ja kaupungin kanssa. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Tampereen kaupunki.

Sopijakunnat muodostavat yhteistoiminta-alueen (työllisyysalueen) ja alueen kuntien yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Tampereen kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana, joka järjestää palvelut ja lähipalvelut työllisyysalueen kuntiin. Tehtävien hoitamisessa on kysymys kuntalain mukaisesta lakisääteisestä yhteistoiminnasta, jossa tehtävien järjestämisvastuu siirretään Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaostolle.

Kuhmoisten kunnan kirjanpito- ja reskontrapalvelut on tuotettu taloushallinnon palveluita tuottavan Kuntalaskenta Oy:n toimesta 1.1.2022 lukien. Yhtiöllä on ollut haasteita tuottaa asiakaskunnilleen ajantasaisia kirjanpitopalveluita vuonna 2024. Tämän vuoksi asiakaskuntien tilinpäätösten valmistumiset ovat viivästyneet. Kuhmoisten kunnan vuoden 2023 tilinpäätös käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksessa 11.11.2024. Yhtiö on uusiutunut organisaatiotaan kesästä 2024 lähtien rekrytoinnein ja ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja. Talousarvion laadinnan hetkellä asiakaskuntien kirjanpidot on saatu ajantasalle ja palvelun taso on parantunut. Kuhmoisten kunta tarkkailee palvelun tasoa edelleen vuonna 2025. Jos palvelun tasossa ilmenee merkittäviä puutteita, kunta harkitsee palveluntuottajan vaihtamista. Talousarvioon 2025 on varattu 100.000 euroa mahdolliseen siirtoprojektiin, jossa kunnan kirjanpidollinen aineisto siirretään toisen palveluntuottajan taloushallinnon järjestelmään ja vesi-, kaukolämpö- ja jätehuollon tietokannat integroidaan osaksi uutta taloushallinnon järjestelmää.

Sivistystoimi

Kuntalaisten hyvinvoinnille ja terveydelle luovat edellytyksiä koulutus-, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut sekä monet muut kunnan tehtävät. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Kuntien HYTE-työtä mitataan toimintaa kuvaavien indikaattoreiden avulla, jotka liittyvät perusopetukseen, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä kunnan johtamiseen; mm. kouluterveyskyselyn tuloksia, lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointia, erikoissairaanhoidon hoitajaksojen sekä hyte-tavoitteiden toteutumisen seuranta hyödynnetään hyvinvointijohtamisessa.

Kansallinen lukutaitostrategia 2030 kuvaa toimia, joita Suomessa on tarpeen tehdä monilukutaidon vahvistamiseksi. Kansallisen lukutaitostrategian kolme suuntaviivaa ovat 1) Luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita 2) Vahvistetaan monilukutaito-osaamista ja 3) Innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa. Kuhmoisten kirjastolaitoksessa panostetaan yleisen lukutaidon edistämiseen kansallisen strategian mukaisesti.

Alueellista nuorisotyötä koordinoi Nuorisokeskus Marttinen tarjoamalla kehittämis- kumppanuutta ja tukea nuorisotyön ammattilaisille Pirkanmaan 23 kunnan alueella, mm. kansainvälisyydessä, nuorten osallisuustyössä sekä nuorten työpajojen muodossa. Kuntaliitto lähetti syyskuussa 2024 kuntiin muistutuksen siitä, että kunnat varmistavat nuorten monialaisten ohjaus- ja palveluverkostojen toimintaa sekä niiden tehtävien toteutumisen muuttuvissa yhteiskunnallisissa rakenteissa, koska hyvinvointialueiden nuorten palveluiden asiantuntijoiden osallistuminen verkostoon on ohentunut. Kuhmoisten kunnassa vahvistetaan koulunuorisotyötä sekä edelleen Harrastamisen Suomen mallin toimintaa vuonna 2025.

Lähellä kuntalaisten arkea olevia matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia ja lähiliikuntapaikkoja ylläpidetään ja kehitellään edelleen toimintavuonna; Ryytjärvelle rakennetaan luonto- ja virkistysreitti Leader-rahoituksen avustuksella. Liikuntaneuvonnan palveluketjua sovitellaan yhteen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen, koulutuksen, liikunta- ja kulttuuripalvelujen keskeinen asema kunnan elinvoimatehtävänä on kasvanut jatkuvasti. Kasvatuksen ja koulutuksen uusiutuva normisto (varhaiskasvatuslaki, lukiolaki, opetussuunnitelmat, oppivelvollisuuslaki) asettavat jatkossakin sekä päiväkodin että yhtenäiskoulun toimintakulttuurille, pedagogiselle johtamiselle ja oppimisympäristölle haasteita sekä kehittämistarpeita. Eteläisen alueen sivistysjohto – Valkeakoski, Urjala, Akaa, Pälkäne, Kuhmoinen – muodostavat säännöllisesti kokoontuvan seudullisen verkoston palveluprosessien ja -tuotannon, sisältöjen sekä laadun kehittämiseksi.

Hyvinvointialueiden käynnistyminen toi muutoksia opiskeluhoitolakiin. Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä. Lakimuutoksen johdosta paikallisen opetussuunnitelman lukua 8 Oppilashuolto on päivitettävä. Oppimisen tuen uudistaminen niin esi- ja perusopetuksessa kuin lukiossa edellyttää opetussuunnitelmien päivittämistä kevään 2025 aikana.

Tekninen toimi

Teknisen toimen tärkeimmät painopisteet talousarviovuonna 2025 ovat jätevesi- ja vesihuoltoverkostoon liittyvien investointien jatkaminen, kädentaitojen koulurakennuksen hankesuunnittelu, Kuhmolan saneeraustyöt, yleisten alueiden parannus- ja kunnostustyöt sekä teknisen toimen tietojen digitalisaation eteenpäin vieminen.

Papinsaaren jätevedenpuhdistamon saneeraus nykyvaatimuksia vastaavaksi ja ympäristölupa-ehdojen mukaisen toimivuuden varmistamiseksi on edennyt merkittävästi viimeisen kahden vuoden aikana, jolloin on paneuduttu laitoksen prosessin toimivuuteen kokonaisvaltaisen analyysin, puhdistamohenkilökunnan ohjeistuksen, automaation rakentamisen, tarvittavien välttämättömien korjaustoimien ja henkilöresurssien vahvistamisen osalta. Vuonna 2025 jätevedenpuhdistamolle rakennetaan asianmukaiset sosiaali- ja valvomotilat. Jätevedenpuhdistamon puhdistusprosessiin kohdistuvat investoinnit pienenevät huomattavasti viime vuosiin verrattuna ja painopiste siirtyy verkoston saneeraukseen ja rakentamiseen sekä puhtaan käyttöveden puolelle. Molemmat taajama-alueelle vettä tuottavat kunnan vedenottamot sijaitsevat samalla pohjavesialueella, mikä on tunnistettu riski. Vuonna 2025 teetetään vedenottamoselvitys, jolla kartoitetaan vaihtoehtoja riskin pienentämiseksi.

Kuhmoisten kunta jatkaa valtakunnallisessa Hiilineutraali kunta -hankkeessa yhdessä 72 muun kunnan kanssa. Tavoitteena on hiilijalanjäljen pienentäminen kaikissa kunnan toiminnoissa, pitkäkestoisesti.

Kiinteistöstrategian mukaisen toiminnan jatkaminen ja energiatehokkuuden lisääminen kiinteistöissä jatkuu edelleen. Kiinteistöjen korjaussuunnitelmia ja kuntoarviointeja suoritetaan talousarviovuoden 2025 aikana kiinteistöstrategian ja investointiohjelman mukaisesti. Kiinteistöhuollon henkilökunnalla on paljon hiljaista tietoa kiinteistöistä ja niiden huoltotoimista. Vuonna 2024 on aloitettu tämä tiedon kirjaaminen talteen ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2025.

Uuden siivous- ja ruokahuollon esihenkilön myötä on siivouskäytäntöjen ja välineiden päivitys nykyaikaisemmaksi ja tehokkaammaksi käynnistynyt vuoden 2024 aikana. Tätä työtä jatketaan vuonna 2025.

Teiden, sataman läheisten alueiden sekä yleisten alueiden kunnossapitoon ja siistinä pitämiseen kiinnitetään edelleen huomiota. Katuvalaistuksen päivittämistä jatketaan muuttamalla valoja energiaa säästäviksi led- lampuiksi taajama-alueella. Yleisten alueiden viihtyisyyttä parannetaan lisäämällä valaistusta keskuspuistoon ja Sahatien kevyenliikenteen väylälle. Tulevina vuosina kiinnitetään erityistä huomiota kaavateiden saneeraukseen, eli peruskorjaukseen. Vuonna 2025 saatetaan loppuun Jussilankujan saneeraus, rakennetaan Koivulehdonkujan loppuosa ja uusitaan Toritien eteläosan asfalttipinnoite.

Teknisellä toimella on paljon hyödyllistä tietoa vaikeasti ja hitaasti löydettävässä paperimuodossa ja erillisinä tiedostoina. Vuonna 2025 on tavoitteena siirtää tietoa paikkatietosovellukseen, jolloin tiedon löytäminen nopeutuu ja tieto on helpommin kaikkien sitä tarvitsevien käytettävissä. Vuonna 2025 paikkatietojärjestelmään tietojen viemisen mahdollistamiseksi tehdään vesihuoltoverkoston digitointi. Osa tiedoista on vietävissä järjestelmään lataamalla sinne jo olemassa olevia digitaalisessa muodossa olevia karttoja ja yhdistelemällä tietoja julkisista ja kunnan käytössä olevilta rajapinnoilta.

Ympäristösihteerin kokoaikainen virka pidetään, jotta ympäristöpuolen raportointi, ohjeistukset, suunnitelmat ja valvontatyö voidaan pitää lakien ja asetusten mukaisella tasolla. Ympäristösihteerin tehtävissä painotetaan entistä enemmän myös kunnan energiatehokkuutta (KETS) ja hiilineutraalisen kunnan (HINKU) tavoitteita ja yhteistyötä kunnan eri toimijoiden sekä muiden kuntien kanssa.

Jätehuollon järjestämisen vastuu ja siihen liittyvä kokonaisuus selvitetään huomioiden kustannustehokkuus ja jatkuvasti lisääntyvät kansalliset vaatimukset. Selvitetään mahdollisuutta liittyä osaksi esim. Pirkanmaan Jätehuoltoa esim. osakkuuseriaatteella.

Maankäyttöjaosto

Vuonna 2025 aloitetaan useamman vuoden kestävä kiinteistöveroprojekti, jonka tavoitteena on saada kiinteistörekisterejä huomattavasti aiempaa parempaan kuntoon. Vuoden 2025 työ pitää sisällään eri rekistereiden ja aineistojen analysointityövaiheen, jonka perusteella pystytään tarkemmin määrittelemään projektin jatkototeutusta. Kiinteistörekisterien kuntoon saattamisen seurauksena monesti myös kunnan kiinteistöverotulot nousevat (keskimäärin 10-20 %). Investoinnin takaisin maksuaika on yleensä 2-4 vuotta.

Kuhmoisten kunnan osayleiskaavan muutostyö jatkuu edelleen vuonna 2025. Osayleiskaavatyö on viivästynyt, koska työnsä tekevän luontoselvittäjän löytämisessä oli haasteita vuosina 2022–2023. Vuoden 2024 kesällä luontoselvitys on tehty ja yleiskaava työ on päässyt jatkumaan syksyllä 2024 alusta lähtien mukana olleen yleiskaavan laatijan kanssa, joka jatkaa työn parissa vuodelle 2025.

Alkuvuodesta 2025 saatetaan loppuun uuden rakentamislain mukainen kunnan uusi rakennusjärjestys. Rakennuslupien taksat uusitaan uuden rakentamislain mukaiseksi viimeistään alkuvuodesta 2025. Uusissa taksoissa tullaan ottamaan huomioon uusiutuvan energian tuotanto, kuten teollisen mittakaavan tuulivoimahankkeet. Rakentamislaki tuo muutos- ja tarkistamistarpeita myös kunnan hallintosääntöön tehtävien ja vastuiden jaon suhteen.

Maankäyttöjaosto aloittaa alkuvuodesta 2025 maankäyttösuunnitelman valmistelun saatuaan ensin valmiiksi 1.1.2025 voimaan astuvan rakentamislain edellyttämät rakennusjärjestyksen ja rakennuslupien taksauudistuksen. Maankäyttösuunnitelman tavoitteena on mm. selkeyttää kunnan yleisten alueiden käyttöperiaatteita ja mahdollisia myyntejä.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt ovat vuonna 2025 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)
Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (omistusosuus 100 %)

Kuntayhtymät:

Pirkanmaan liitto (0,63 %)
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)
Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymä (0,23 %)

Osakkuusyhteisöt:

Asunto Oy Hokkalanperä (31,7 %)
Kiinteistö Oy Pohjoisportti (35,05 %)

Kuhmoisten kunnan voimassa olevaa konserniohjetta tulee noudattaa konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu.

Kuhmoisten kunnan omistaman Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:n tärkeimpiä tehtäviä on kohtuuhintaisten ja hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarjoaminen Kuhmoisten kunnan alueen asukkaille. Asuntojen käyttöaste on ollut kohtuullinen. Asuntokannasta pidetään huolta suunnitelmallisesti ja remontteja tehdään edelleen tarvittaessa asukkaiden vaihtuessa. Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:n talousarvio ja toiminnan tavoitteet on liitteenä 1.

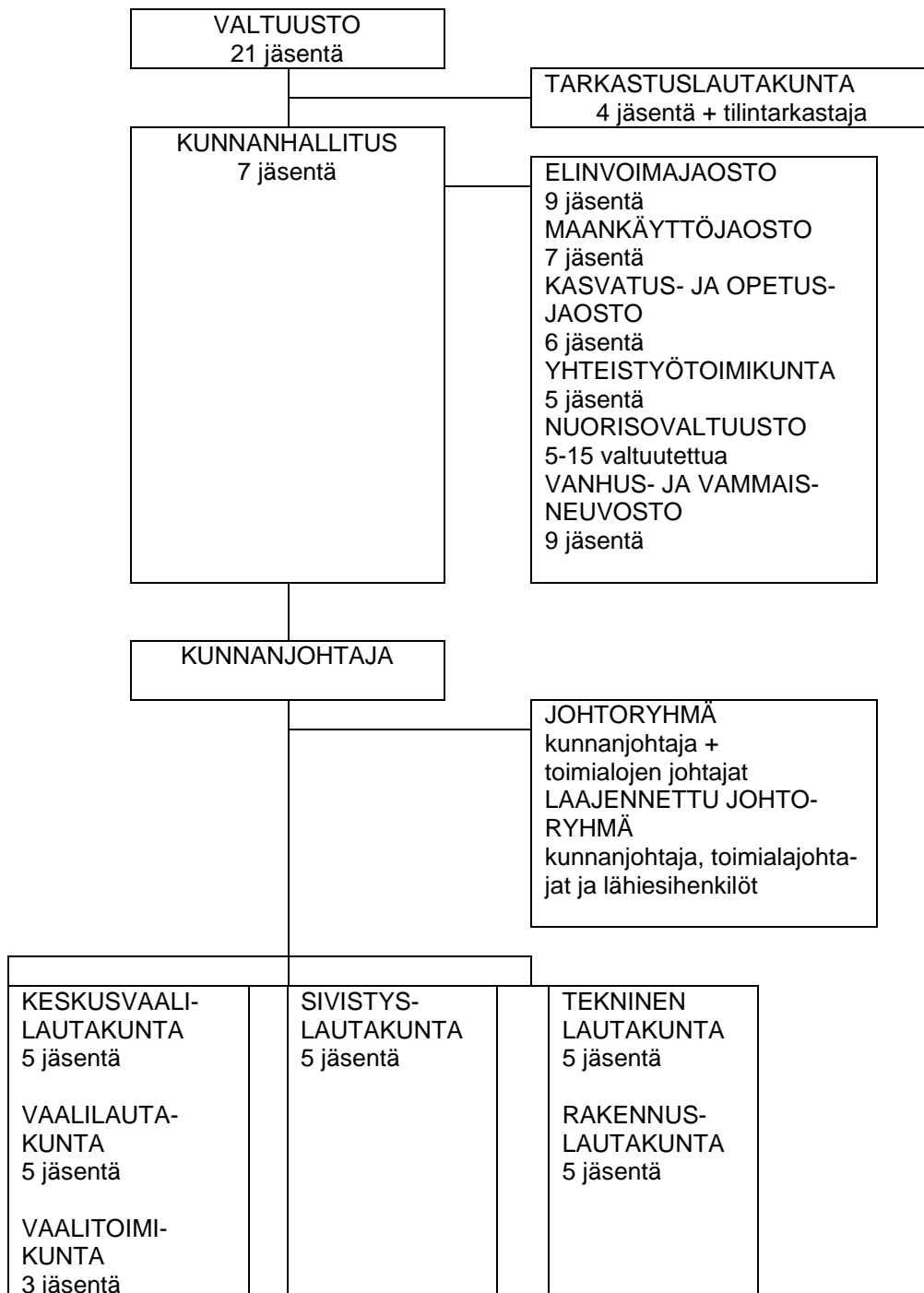
Kuhmoisten Verkkopalvelu Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallinnoida kunnan palveluyhtiöitä. Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä omistuksessaan palveluyhtiöitä. Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n taloudelliset tavoitteet on liitteenä 2.

Kunnan organisaatio

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, joka valitaan kunnallisvaaleissa vaalivuotta seuraaviksi neljäksi kalenterivuodeksi. Nykyinen kunnanvaltuusto aloitti kautensa elokuussa 2021. Huhtikuussa 2025 järjestetään kunnallisvaalit ja uusi kunnanvaltuusto aloittaa toimintansa 1.6.2025.

Kuhmoisissa kunnanvaltuutettujen määrä on 21 jäsentä. Lautakuntina jatkavat sivistys-, tekninen, rakennus- ja tarkastuslautakunta. Kunnanhallituksen alaisia valmistelevia toimielimiä on kolme: elinvoiman ja elinkeinotoiminnan asioita valmisteleva elinvoimajaosto, maapolitiikan kokonaisvaltaista kehittämistä ja kunnan strategisen maankäytön suunnittelua koskevia asioita käsittelevä maankäyttöjaosto sekä opetustoimen ja varhaiskasvatuksen toimintaa edistävä kasvat- ja opetusjaosto. Lisäksi Kuhmoisten kunnassa on kaksi vaikuttamistoimielintä: vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto. Yhteistoimintalain mukaisena toimikuntana toimii yhteistyötoimikunta, joka toimii samalla myös kunnan työsuojelutoimikuntana.

Organisaatiokaavio

KUNNANHALLI-
TUKSEN ALAISET
TULOSRYKSIKÖT
Hallinto-osasto
Elinkeinotoimi
Toimialajohtajat

SIVISTYSTOIMI

Sivistysosasto
Toimialajohtaja

TEKNINEN-
TOIMI

Tekninen osasto
Toimialajohtaja

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	958 279	905 750	747 050	747 050	747 050
Maksutuotot	405 768	357 200	391 000	391 000	391 000
Tuet ja avustukset	385 880	205 650	242 300	242 300	242 300
Muut toimintatuotot	1 107 459	814 960	1 063 770	1 063 770	1 063 770
Toimintatuotot yhteensä	2 857 386	2 283 560	2 444 120	2 444 120	2 444 120
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 546 134	-4 701 254	-4 772 483	-4 772 483	-4 772 483
Palvelujen ostot	-2 913 341	-2 264 323	-2 801 580	-2 801 580	-2 801 580
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 417 116	-1 253 621	-1 468 090	-1 468 090	-1 468 090
Avustukset	-206 064	-266 100	-219 900	-219 900	-219 900
Muut toimintakulut	-245 525	-135 185	-155 315	-155 315	-155 315
Toimintakulut yhteensä	-9 328 180	-8 620 483	-9 417 368	-9 417 368	-9 417 368
Toimintakate	-6 470 794	-6 336 923	-6 973 248	-6 973 248	-6 973 248
Verotulot	5 994 171	5 599 000	5 947 000	5 947 000	5 947 000
Valtionosuudet	2 221 414	2 173 086	2 572 000	2 572 000	2 572 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	88 021	80 000	80 000	80 000	80 000
Muut rahoitustuotot	29 103	12 000	6 000	6 000	6 000
Korkokulut	-161 621	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Muut rahoituskulut	-17 424	-7 000	-500	-500	-500
Rahoitustuotot ja -kulut netto	-61 921	35 000	-14 500	-14 500	-14 500
Vuosikate	1 682 870	1 470 163	1 531 252	1 531 252	1 531 252
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 224 741	-1 293 720	-1 431 330	-1 431 330	-1 431 330
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	458 129	176 443	99 922	99 922	99 922
Tunnusluvut					
Toimintatulot/Toimintamenot, %	30,6	26,5	26,0	26,0	26,0
Vuosikate/Poistot, %	137,4	114	107	107	107
Vuosikate, €/asukas	804	714	755	766	775
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 092	2 060	2 029	2 000	1 976

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatulot/Toimintamenot, %

$$\text{toimintatuotot / toimintakulut} = 100 \times \text{toimintatuotot / toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosentiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

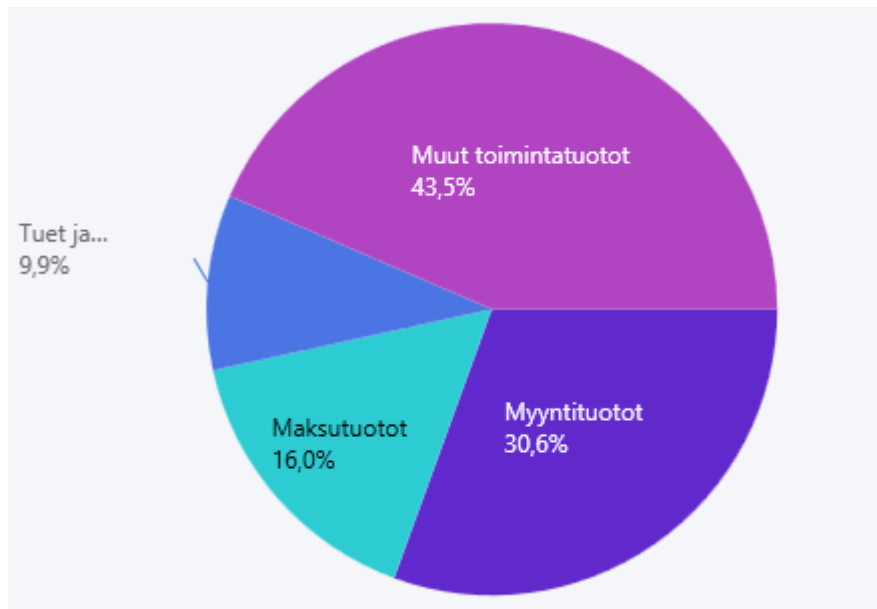
Vuosikate/Poistot, %

$$\text{vuosikate / poistot} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Toimintatuottoja

Kuhmoisten kunnan talousarviossa on vuodelle 2025 arvioitu toimintatuottoja kertyväksi noin 2,44 milj. euroa. Tuotot kasvavat vuoden 2024 talousarvion tasosta 7 %. Tuottojen nousuun vaikuttaa pääosin ennakoitua suuremmat soteikiinteistöistä saatavat vuokratuotot.

Toimintakulut

Toimintakulut ovat talousarviossa yhteensä 9,417 milj. euroa. Toimintakulut ovat n. 9 % suuremmat kuin vuonna 2024.

Vuonna 2025 henkilöstökulut kasvavat vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 2 %. Henkilöstöku- lujä talousarvioehdotuksessa on yhteensä 4,772 milj. euroa. Henkilöstön palkkoihin on laskettu virka- ja työehtosopimusten mukainen 3 %:n korotus, palkkojen sivukulut ovat keskimäärin 24,9 %.

Eläkemenoperusteisiin maksuihin on talousarviossa varattu 170.000 euroa. Työttömien palkkatukityöllistämiseen on varattu henkilöstökuluihin yhteensä 60.000 euron määräraha. Palkkatukityöllistämiseen on vastaavasti arvioitu saatavan tukea yhteensä 35.000 euroa, joten palkkatukityöllistämisen nettovaikutukseksi vuodelle 2025 jää 25.000 euroa. Palveluiden ostossa on 70.000 euron määräraha Kelalle maksettavaa työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Henkilöstömenoihin sisältyvät sosiaalivakuutusmaksut on laskettu seuraavin prosentein:

- sairausvakuutusmaksu	1,16 %
- KuEL, palkkaperusteinen	16,47 %
- KuEL, eläkemenoperusteinen (arvio)	5,00 %
- työttömyysvakuutusmaksu	0,82 %
- tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksu	1,022 %
- VaEL:iin kuuluvat opettajat	16,91 %

Kunnan toimintamenoihin sisältyy 2,801 milj. euron suuruinen määrärahavaraus palvelujen ostoihin. Määräraha on 25 % suurempi kuin vuoden 2024 talousarviossa. Tämä johtuu mm. työvoimapalveluiden ostosta Tampereen seudun työllisyysalueelta, maksuosuus on yhteensä 250.000 euroa.

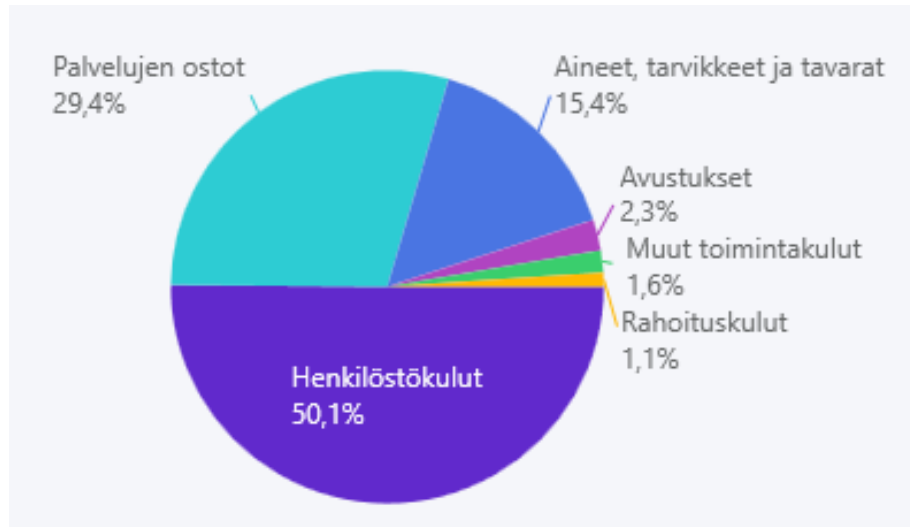
Aineita ja tarvikkeita (elintarvikkeet, lämmitys, sähkö, toimisto- ja koulutarvikkeet, yms.) varten on talousarviossa varattuna n. 1,468 milj. euron suuruinen määrärahavaraus. Määräraha on 17 % suurempi kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Avustuksissa on noin 0,219 milj. euron suuruinen määräraha, joka käytetään mm. lasten kotihoitontukiin, yksityistieavustuksiin ja yhteisöavustuksiin. Kunnanhallituksen avustuksiin on varattu 135.000 euron suuruinen määräraha. VPK:n toiminnan turvaamiseksi on avustusmäärärahoihin varattu 35.000 euroa. Avustukset pitävät sisällään myös 10.000 euroa ns. vauvarahaa. Yhdistysten työllistämistoimintaan on varattu 5.000 euron määräraha.

Kulujakauma toimialoittain

	TA + TA muutos 2025	
Yleishallinto	-2 058 265	21,9 %
Sivistystoimi	-4 012 106	42,6 %
Tekninen toimi	-3 346 997	35,5 %
Toimintakulut yhteensä	-9 417 368	100,0 %

Kulujakauma lajeittain

2025
Talousarvio

Henkilöstökulut	-4 772 483
Palvelujen ostot	-2 801 580
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 468 090
Avustukset	-219 900
Muut toimintakulut	-155 315

Verotulot

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 11.11.2024 § 53 vahvistaa vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 9,10. Kiinteistöveroprosentit valtuusto päätti vahvistaa seuraavasti:

yleinen kiinteistöveroprosentti maapohjalle	1,30
yleinen kiinteistöveroprosentti rakennuksille	1,10
pääasiassa vakinaiseen asumiseen käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti	0,60
pääasiassa muuhun kuin vakinaiseen asumiseen käytettävien asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,20
yleishyödyllisten yhteisöjen omistamien rakennusten ja maapohjan kiinteistöveroprosentti	0,00

Uutena veroprosenttina vuodelle 2025 vahvistettiin voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10

Kunnan verotulojen kertymä vuosilta 2022 ja 2023 ja ennusteet 2024 –2027:

TILIVUOSI	2022	2023	2024**	2025**	2026**	2027**
Verolaji						
Kunnallisvero	6 638	3 414	3 409	3 452	3 564	3 642
<i>Muutos %</i>	3,8	-48,6	-0,2	1,3	3,2	2,2
Yhteisövero	1 641	932	738	730	777	819
<i>Muutos %</i>	-5,0	-43,2	-20,8	-1,1	6,4	5,5
Kiinteistövero	1 615	1 648	1 770	1 765	1 765	1 765
<i>Muutos %</i>	4,7	2,0	7,4	-0,3	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	9 894	5 995	5 917	5 947	6 106	6 226
<i>Muutos %</i>	2,4	-39,4	-1,3	0,5	2,7	2,0

Vuoden 2025 talousarviossa verotulojen määräksi on arvioitu 5,947 milj. euroa.

Valtionosuudet

Vuodelle 2025 valtionosuuksien määräksi arvioidaan yhteensä 2,572 milj. euroa. Kunnan tuloveroprosentin pienenemisen vuoksi aiheutuva verotulojen menetystä kompensoidaan 0,322 milj. eurolla, joka on 0,117 milj. vähemmän kuin vuonna 2024. Valtionosuuksissa maksetaan kunnalle 0,142 milj. euroa korvauksena TE-uudistuksesta aiheutuviin kuluihin.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuottoja on talousarviovuonna arvioitu kertyvän yhteensä 80.000 euroa. Lainojen korkokuluiksi on arvioitu 100.000 euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioitu netto on 14.500 euroa negatiivinen.

Vuosikate

Vuoden 2025 talousarvion vuosikate on 1.531.252 euroa positiivinen.

Poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät

Talousarviossa poistosuunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 1,431 milj. euroa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antoi 15.11.2011 yleisohjeen kuntien ja kuntayhtymien suunnitelman mukaisista poistoista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistoaajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Seuraavalla sivulla on Kuhmoisten kunnan suosituksen mukaiset poistoajat 1.1.2013 alkaen sekä aiemmin 31.12.2012 saakka noudatetut poistoajat.

Talousarviossa olevat poistot on laskettu uuden yleisohjeen mukaisesti poistoaikojen alarajoja noudattaen muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Poikkeukset perustuvat annettuihin hyödykekohtaisiin lausuntoihin ja kunnanvaltuuston päätöksiin, jossa tiettyjen rakennusten taloudellista pitoaikaa on pidennetty. Poikkeukset on tehty seuraaville rakennuksille:

Hallinto- ja laitosrakennukset:

Toimintakeskus, Kuntotie 1
Entinen yhteiskoulurakennus, Lukio-, yläasterakennus ja liikuntahalli
Päijännekoti
Kuntala I. virastotalo
Ala-asteen työpajarakennus ja tiilinen koulurakennus
Päiväkoti Saukontassu (30 vuotta)
Yhtenäiskoulu (30 vuotta)

Tehdas ja tuotantorakennukset:

Jätevedenpuhdistamo
24-hallikiinteistöt

Muut rakennukset:

Palo- ja järvipelastusasema
Kuhmola

Satunnaisiin eriin ei ole varattu talousarviossa määrärahaa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulosarvio on 99.922 euroa ylijäämäinen.

**Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden suunnitelmapoistot
(poistonalaisen omaisuuden pienhankintaraja on 10 000 €)**

	1.1.2009 alkaen	1.1.2013 alkaen	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		2 vuotta*	
Aineettomat oikeudet		5 vuotta*	
Liikearvo		2 vuotta*	
Muut pitkävaikutteiset menot			
➤ Atk-ohjelmat	4 v.	2 vuotta*	
➤ Muut	4 v.	2 vuotta*	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat			
➤ Hallinto- ja laitosrakennukset	40 v.	20 vuotta	
➤ Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v.	20 vuotta	
➤ Talousrakennukset	17 v.	10 vuotta	
➤ Vapaa-ajan rakennukset	25 v.	20 vuotta	
➤ Asuinrakennukset	40 v.	30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
➤ Kadut, tiet, torit, puistot	17 v.	15 vuotta	
➤ Sillat, laiturit, uimalat	20 v.	10 vuotta	
➤ Muut maa- ja vesirakenteet	20 v.	15 vuotta	
➤ Vesi- ja viemäriverkko	35 v.	30 vuotta	
➤ Kaukolämpöverkko		20 vuotta	
➤ Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 v.	15 vuotta	
➤ Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		10 vuotta	
➤ Maakaasuverkko		20 vuotta	
➤ Muut putki- ja kaapeliverkot		15 vuotta	
➤ Sähkö-, vesi-, yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	15 v.	10 vuotta	
➤ Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 vuotta	
➤ Liikenteen ohjauslaitteet		10 vuotta	
➤ Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v.	10 vuotta	
Koneet ja kalusto			
➤ Rautaiset alukset	17 v.	15 vuotta	
➤ Puiset alukset ja muut uivat työkoneet			8 vuotta
➤ Muut kuljetusvälineet	7 v.	4 vuotta	
➤ Muut liikkuvat työkoneet	7 v.	5 vuotta	
➤ Muut raskaat työkoneet		10 vuotta	
➤ Muut kevyet koneet		5 vuotta	
➤ Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 vuotta	
➤ Atk-laitteet	4 v.	3 vuotta	
➤ Muut laitteet ja kalusteet	4 v.	3 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet			
➤ Luonnonvarat	käytön mukainen	käytön mukainen	
➤ Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	

*)erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 682 870	1 470 163	1 531 252	1 531 252	1 531 252
Tulorahoituksen korjauserät	-62 967	0			
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 067 639	-1 415 830	-1 648 830	-2 269 830	-2 351 830
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	58 422	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	193 242				
Toiminnan ja investointien rahavirta	745 506	54 333	-59 156	-738 578	-820 578
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0			
Antolainasaamisten vähennykset	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-293 494	-434 667	-548 156	-1 227 578	-1 309 578
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 213 015				
Rahavarojen muutos	-1 506 509	-434 667	-548 156	-1 227 578	-1 309 578
Rahavarat 31.12.	4 054 361				
Rahavarat 1.1.	5 560 870				
Kassavarojen muutos	-1 506 509				
Tunnusluvut					
Rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3 059	-541	-584	368	269
Investointien tulorahoitus, %	135,0	103,8	92,9	67,5	65,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	151	101	90,3	66	64
Lainanhoitokate	6	15	10	10	10
Kassan riittävyys, pv	139	60	60	60	60
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 092	2 060	2 029	2 000	1 976

Tunnuslukujen selitykset:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

= 100 x vuosikate / investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulo-rahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Tunnuslukujen selitykset:

lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Investointimenot

Talousarvion investointimenot vuodelle 2025 on kokonaisuudessaan 1,649 milj. euroa. Puuhapuiston kunnostamisen ja Ryytjärven ulkoilureitistön hankkeisiin on arvioitu hankerahoituksen osuudeksi yhteensä 58.422 euroa. Puuhapuiston kunnostamiseen on saatu myönteinen rahoituspäätös, Ryytjärven ulkoilureitin osalta virallista rahoituspäätöstä ei ole vielä saatu Vesuri ry:ltä. Investointihankkeen toteutumisen edellytyksenä on myönteinen rahoituspäätös. Kiinteistöihin (sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen kiinteistöt sekä muut kiinteistöt) investoidaan talousarviovuonna yhteensä 0,357 milj. euroa ja koko suunnitelmakaudella yhteensä 2,930 milj. euroa. Laitostoiminnan investoinnit ovat yhteensä 0,525 milj. euroa. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin käytetään talousarviovuonna 0,647 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset investoinnit talousarviovuonna 2025 ovat jätevedenpuhdistamolle rakennettavat sosiaalitilat 200.000 euroa ja Torin tien eteläosan kunnostus 180.000 euroa. Koko suunnitelmakauden 2025–2027 investoinnit ovat yhteensä 6,270 milj. euroa.

Antolainat

Antolainojen vähennyksissä on Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy:lle myönnetyn kauko-lämpöantolainan lyhennys.

Lainat

Uutta pitkäaikaista lainaa ei talousarviovuonna ole talousarvion laadintahetkellä tarkoitus ottaa. Lyhytaikaista lainaa talousarvion laadintahetkellä on yhteensä 5,0 milj. euroa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään talousarviovuonna 47.000 eurolla ja maksuvalmiutta ylläpidetään edelleen lyhytaikaisella lainalla. Kunnalla on pitkäaikaista lainaa talousarvion laadintahetkellä taseessa yhteensä 0,183 milj. euroa.

TALOUSARVION SITOVIUUS

Valtuusto vahvistaa toimielinten tulosaluekohtaiset tulo- ja menomäärärahat. Investointiosan määrärahat valtuusto vahvistaa investointiluettelossa esitetyllä tasolla. Vahvistetut määrärahat sitovat toimielimiä tulosalueittain tulot yhteensä ja menot yhteensä tasolla. Määrärahoja ei saa ylittää ilman valtuuston lupaa. Valtuuston hyväksyttyä talousarvion antaa kunnanhallitus tarkemmat täytäntöönpano-ohjeet.

Kun talousarvio on hyväksytty, toimialat laativat käyttösuunnitelmat, jonka yhteydessä ne täsmentävät myös sitovat toiminnalliset tavoitteensa. Valtuustolle annetaan vähintään puolivuositain selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteidensa toteutumisesta.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO JA SITOVIUUS	Sitovuus B= Brutto N=Netto	Menomäärä- rahat €	Tuloarvot €
KÄYTTÖTALOUS			
YLEISHALLINTO			
Hallintopalvelut	B	1 403 594	87 300
Elinkeinoelämän edistäminen	B	336 306	132 000
Sosiaali- ja terveys omatoiminta	B	249 800	0
Sosiaali- ja terveys ostopalvelut	B	68 565	0
SIVISTYSTOIMI			
Varhaiskasvatus	B	765 847	68 500
Yhtenäiskoulu	B	2 380 423	117 650
Ruokapalvelu	B	285 397	6 800
Elämänlaatupalvelut	B	580 439	47 650
TEKNINEN TOIMI			
Kaavoitus- ja maankäyttö	B	834 362	290 330
Kiinteistötoimi	B	1 173 399	1 052 140
Laitostoiminta	B	1 078 037	611 750
Rakennuslautakunta	B	261 199	30 000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		5 947 000
Valtionosuudet	B		2 572 000
Rahoitustulot	B		86 000
Rahoitusmenot	B	100 500	
Satunnaiset erät	B	0	0
INVESTOINTIOSA	B	1 648 830	58 422
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset	B	0	8 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	47 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	450 000	
Oman pääoman muutokset		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen			548 156
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		11 663 698	11 663 698

KUHMOISTEN KUNNAN TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSAN HIERARKIARAKENNE

TOIMIALA	VALTUUSTON SITOVUUSTASO	YLEISHALLINTO	KUSTANNUSPAIKKA		
		Hallintopalvelut	Vaalit		
			Tilintarkastus		
			Kunnanvaltuusto		
			Kunnanhallitus		
			Hallintotoimisto		
			Työllisyydenhoito	tunniste 1	vyörytys
			Kunnallisverotus		
			Työsuojelu		
			Muu henkilöstöhallinto		
			Talous- ja palkanlaskentapalvelut		vyörytys
			Puhelinpalvelut		vyörytys
			Kopiointi ja postitus		vyörytys
			ATK-palvelut		vyörytys
		Elinkeinoelämän edistäminen			
			Elinkeinotoimi		
			Maa- ja metsätilat		
			Joukkoliikenne		
			Maataloustoimi		
		Sote omatoiminta			
			Eläkemenoperusteiset ja varhe maksut (KUEL)		
			Työllistetyt sote oma toiminta		vyörytys
			Työmarkkinatuen kuntaosuus (KELA)		
		Sote ostopalvelut	Keuruu		
			Ympäristöterveydenhuolto (Keuruu)		
		Rahoitus			
			Rahoitus		
		SIVISTYSTOIMI			
		Varhaiskasvatus			
			Perhepäivähoito		
			Päiväkoti		tunniste 2
			Lasten kotihoidontuki	tunniste 1	
			Aamu- ja iltapäivätoiminta		
		Yhtenäiskoulu			
			Esiopetus	tunniste 1	tunniste 2
			Perusopetus	tunniste 1	tunniste 2
			Lukio	tunniste 1	tunniste 2

TOIMIALA	VALTUUSTON SITOVUUSTASO	KUSTANNUSPAIKKA	
SIVISTYSTOIMI			
Elämänlaatupalvelut			
		Kirjastopalvelut	
		Kulttuuripalvelut	
		Kotiseutumuseo	
		Riihigalleria	
		Kuhmola	
		Musiikkioppilaitokset	
		Taiteen perusopetus	
		Työväenopisto	
		Liikuntatoimi	tunniste 2
		Nuorisotoimi	
Ruokapalvelu			
		Koulukeskuksen keittiö	
TEKNINEN TOIMI			
Kaavoitus- ja maankäyttö			
		Asemakaavoitus	
		Yleiskaavoitus	
		Paikkatietopalvelut	
		Kiinteistön muodostaminen	
		Yhdyskuntasuunnittelu	
		Puistot ja muut yhteiset alueet	
		Liikenneväylät	
		Jätehuolto	
		Satama- ja laiturialueet	tunniste 1
Kiinteistötoimi			
		Kuntalan kiinteistö (kunnanviraston rak.)	
		Vuokralle annetut asunnot	tunniste 1
		Muut vuokralle annetut tilat	tunniste 1
		Opetus- ja kulttuuritoimen kiinteistöt	tunniste 1
		Sote-kiinteistöt	tunniste 1
		Palo- ja järvipelastusasema	
Laitostoiminta			
		Vesihuoltolaitos/talousvesi	
		Vesihuoltolaitos/jätevesi	
		Hulevesijärjestelmä	
		Kaukolämpöverkosto	
Rakennuslautakunta			
		Rakennusvalvonta	
		Ympäristönsuojelu	
		Yksitystiet	

Talousarvion käyttötalousosan taulukoiden poistot, laskennalliset - ja sisäiset erät koostuvat seuraavista tileistä:

POISTOT

- Suunnitelman muksiset poistot
 - Poistot atk-ohjelmista
 - Poistot muista pitkävaikutteisista menoista
 - Poistot rakennuksista
 - Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista
 - Poistot koneista ja kalustosta

SISÄISET- JA VYÖRYTYSTULOT

Myyntitulot

- Sisäiset
 - Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut
 - Sisäinen lämmön myynti
 - Sisäiset myyntitulot
- Vyörytetyt
 - Kopiointi
 - Atk-palvelut
 - Talous- ja palkanlaskentapalvelut
 - Työttömien työllistäminen

Vuokratulot

- Sisäiset vuokratulot
- Vyörytetyt vuokratulot

SISÄISET- JA VYÖRYTYSMENOT

Palvelujen ostot

- Sisäiset
 - Jätevesimaksut
 - Ravitsemuspalvelut
- Vyörytetyt
 - Kopiointi
 - Atk-palvelut
 - Talous- ja palkanlaskentapalvelut
 - Työttömien työllistäminen

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

- Sisäiset
 - Vesimaksut
 - Sisäinen lämmön osto
 - Muu materiaali

Vuokrat

- Sisäiset vuokramenot
- Vyörytetyt vuokramenot

KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT

YLEISHALLINNON TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2025

HALLINTOPALVELUT

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2025 järjestetään samanaikaisesti kuntavaalit ja aluevaalit.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Ville Valkonen, JHT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHT-tilintarkastaja/JHT-yhteisö). Kunta on ostanut tilikausien 2021-2024 tilintarkastuspalvelut valtuuston päätökseen 31.5.2021 § 32 perustuen tilintarkastusyhteisö Revisium Oy:ltä. Vuonna 2025 tehdään päätös tilintarkastuspalvelusopimuksen optiovuosien käytöstä. Vastuunalaisena tilintarkastajana tilikaudella 2024 toimii JHT Ville Valkonen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Hallinto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Hallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuntakonsernin talous on vakaa		
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	99.900 euroa	Tilikauden tulos
Vuosikate kattaa poistot	1.531.000 euroa	Kunnan vuosikate

Kunnan päätöksenteko tukee kuntastrategi		
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Kuntastrategia huomioidaan toimielinten päätöksenteossa ja strategian toteutumista tarkastellaan vuosittain	Strategia-asiakirja ja toimenpideohjelmat ovat käytössä	Valtuuston päätökset ovat strategian ja toimenpideohjelmien mukaisia

Kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut ja hyvinvoiva henkilöstö		
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Työntekijöiden työhyvinvointia tuetaan sekä osaamista kehitetään järjestelmällisesti ja samalla vahvistetaan vastuullista toimintakulttuuria	Ajantasainen henkilöstöstrategia on käytössä	Henkilöstöstrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Perustelut: Kunnan talouden tulee olla tasapainossa, jolloin kuntalaiset saavat hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa. Lisäksi palvelujen tuottamiseen tarvitaan osaava ja motivoitunut henkilöstö, jonka ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksen avulla. Kunnan toimintaa ohjaava kuntastrategia-asiakirja on valmistunut syksyllä 2022. Kunnan elinvoimaohjelma on hyväksytty keväällä 2024. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa. Huolelliseen ja perusteelliseen päätösvalmisteluun tulee myös kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäiset palvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tietohallinto, talous- ja palkkahallinto, tietoliikenne, kopiointipalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sekä talous- ja palkkahallinnon palvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu kopioinnista sekä tieto-, talous- ja palkkahallintopalveluista aiheutuvista menoista. Vuoden 2022 alusta lukien kunnan kirjanpidon ja myynti- ja ostoreskontran palvelut on tuotettu Kuntalaskenta Oy:n toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa myös tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sekä palkkahallinnon palvelujen tuottamisen osalta. Kuhmoisten kunnan palveluksessa on atk-tukihenkilö, joka varmistaa mm. tietohallintoon liittyvien lähipalvelujen sujuvuuden ja järjestelmien häiriöttömän toiminnan.

Talushallinnon tehtäviä ovat mm. 1) taloustiedon tuottaminen (talousarvio, raportointi ja tilinpäätös) 2) maksuliikenteen hoitaminen 3) perinnän suorittaminen 4) talushallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 5) tarvittava koulutus esihenkilöille ja henkilöstölle.

Palkka- ja henkilöstöhallinnon keskeisinä tehtäviä ovat mm. 1) henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksu 2) henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpito 3) linjata työ- ja virkaehtosopimusten ja lainsäädännön tulkintaa työnantajan näkökulmasta henkilöstöä koskevissa kysymyksissä 4) tukea organisaatiota henkilöstöhallinnon kysymyksissä 5) työsuojelutoiminta.

Talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa.

HALLINTOPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	8 882	0	5 000	0 %	5 000	5 000
Maksutuotot	1 134	3 000	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	205 040	64 000	81 300	27 %	81 300	81 300
Muut toimintatuotot	71 073	0	1 000	0 %	1 000	1 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	286 129	67 000	87 300	30 %	87 300	87 300
Henkilöstökulut	-470 994	-493 053	-451 414	-8 %	-451 414	-451 414
Palvelujen ostot	-565 027	-403 220	-820 120	103 %	-820 120	-820 120
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 456	-19 600	-23 410	19 %	-23 410	-23 410
Avustukset	-94 508	-135 000	-98 500	-27 %	-98 500	-98 500
Muut toimintakulut	-72 089	-8 250	-10 150	23 %	-10 150	-10 150
TOIMINTAKULUT	-1 242 075	-1 059 123	-1 403 594	33 %	-1 403 594	-1 403 594
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-955 946	-992 122	-1 316 294	33 %	-1 316 294	-1 316 294
Rahoitustuotot ja -kulut	1 590	0	6 000	0 %	6 000	6 000
VIISIKATE	-954 356	-992 122	-1 310 294	32 %	-1 310 294	-1 310 294
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-954 356	-992 122	-1 310 294	32 %	-1 310 294	-1 310 294
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-954 356	-992 122	-1 310 294	32 %	-1 310 294	-1 310 294

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu Kuhmoisten kunnan strategiaan sekä elinvoimaohjelmaan. Kuntastrategia on hyväksytty syksyllä 2022. Elinvoimaohjelma sekä strategian toimeenpano-ohjelma valmistuivat keväällä 2024. Kunnan elinkeinoelämän kehittämisestä vastaavat kunnanjohtaja ja elinvoima-asiantuntija. Lisäksi kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittämistä linjaa elinvoimajaosto.

Tehtyjen linjausten toteuttamisesta vastaa kunnanjohtaja yhteistyössä elinvoima-asiantuntijan kanssa. Kunnanjohtaja ratkaisee omalta osaltaan, kunnan hallintosäännön puitteissa, asiat jotka koskevat: kunnan elinkeinoelämän kehittämistä ja kunnan markkinointia, päätöksenteon valmistelua elinkeinopoliittiseen kehittämiseen liittyvissä asioissa, toimitilojen ja teollisuustilojen määräaikaista vuokrasopimuksia, kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti laadittuja vuokrasopimuksia, yritysten perusneuvontaa ja alkavien yrittäjien palveluja, matkailuelinkeinojen tukemista, sidosryhmäyhteistyötä, kunnan elinkeinotoimintaan liittyviä alueellisia ja paikallisia hankkeita, kunnan omistamien tonttien myyntiä neuvottelujen ja sopimusten valmistelun osalta ja niiden markkinointia.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Satamarinteen kaavan toimeenpanon jatkaminen ja kehittäminen tarvittavalla tavalla Satama-alueen palvelukokonaisuuden kehittäminen	Satama-alueen palveluiden määrän ja laadun kasvattaminen yhteistyössä yritysten kanssa Satamarinteen kaava-alueen aktiivinen markkinointi Matkaparkin kehittäminen ja markkinointi
Houkuttelemme uutta yritystoimintaa kuntaan markkinoimalla tonttejamme, palveluitamme ja toimivia yhteyksiä	Kunnan yritys- tonttien aktiivinen markkinointi ja markkinoinnin kehittäminen	Työpaikkojen määrä Uusien yritysten määrä Tonttien aktiivinen markkinointityö

Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle	Tonttimyynnin jatkaminen ja kehittäminen	Myytyjen tonttien määrä, nettomuutto kuntaan
Myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa. Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympärivuotisesti	Verkostoitumisen jatkaminen ja kehittäminen Kunnan aktiivinen markkinointi eri kanavien kautta	Yhteistyösuhteiden ja kumppanuuksien lisääntyminen Kunnan näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääntymisen erityisesti Pirkanmaan maakunnassa

Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelma 2024 - 2025 on Kuhmoisten kunnan yhteinen lupaus tulevaisuudesta, jonka toteuttamisesta meillä kaikilla on vastuu. Mahdollisimman hyvässä kunnossa olevat olosuhteet ja palvelut, sekä Kuhmoisten yhteisöllinen henki, ovat keskeisiä tekijöitä kunnan menestymiselle. Tämän elinvoimaohjelma tulee liitteeksi kunnan strategiaan ”Kuhmoinen Päijänteen paratiisi” ja sen tavoitteena on jalkauttaa kunnan strategia ja olla arkityön työväline strategisten tavoitteiden yhdistämiseksi entistä koordinoitummin ja paremmin hallittavissa olevin kokonaisuuksin.

Elinvoimaohjelma jakautuu Kuhmoisten kunnan strategian neljään painopistealueeseen:

- Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa
- Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin
- Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituksille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille
- Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

Jokaiselle painopistealueelle on asetettu konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi toimenpiteille on asetettu vastuutahot. Kuhmoisten kunnan strategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon, jossa määritellään tarvittavat määrärahat ja muut resurssit. Toimenpiteiden toteutumista seurataan kunnan osavuositraporteissa ja tilinpäätöksessä sekä säännöllisissä keskusteluissa yhteistyökumppaneiden kanssa.

Strategian toimeenpano-ohjelma valmistui keväällä 2024. Kunnan eri toimialat laativat strategian toimeenpano-ohjelman. Strategian tavoitteita toteuttavat toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon ja niiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Samassa yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista laajennetussa johtoryhmässä. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet

Kuhmoisten kunta siirtyi osaksi kasvavaa ja kehittyvää Pirkanmaan talousaluetta vuoden 2021 alussa. Kunnan tunnettuuden lisääminen uuden maakunnan alueella, sekä verkostoituminen Pirkanmaan elinkeinoelämään, ovat edelleen merkittävimpiä talousarviovuoden 2025 painopistealueita.

Kuhmoisten kunta toimii aktiivisesti oman alueensa, sekä muiden kuntien ja maakuntien kanssa yhteisissä kehittämishankkeissa. Kunta osallistuu maakuntarajojen yli muun muassa valtatie 24 alueen kehittämiseen.

Satamarinteiden asemakaava hyväksyttiin vuoden 2020 lopussa. Alueen ensimmäinen tontti on myyty vuonna 2022. Satamarinteessä kortteleiden 203 ja 452 asemakaavan muutos on saatu valmiiksi. Muutoksessa rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten rakentamisen sallivat AR-korttelit muutettiin erillispientalorakentamisen salliviksi. Samalla tarkasteltiin alueen kulkuyhteyksiä. Tavoitteena on, että alueelle muodostetaan viihtyisiä pientaloalue, jossa huomioidaan myös alueelle kohdistuva ulkoilutarve sekä yhteydet sataman ja keskustan suuntaan.

Aurinkorinteiden asuinalueen rakentuminen käynnistyy vähitellen. Alueen kunnallistekniikka valmistui syksyllä 2022. Alueelta on myyty 2024 vuoden loppuun mennessä neljä tonttia – yksi on enää myymättä.

ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	330 663	290 300	125 000	-57 %	125 000	125 000
Maksutuotot	969	100	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	12 317	22 000	7 000	-68 %	7 000	7 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	343 949	312 400	132 000	-58 %	132 000	132 000
Henkilöstökulut	-33 837	-33 809	-53 166	57 %	-53 166	-53 166
Palvelujen ostot	-223 546	-184 700	-281 140	52 %	-281 140	-281 140
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 922	-2 300	-700	-70 %	-700	-700
Avustukset	-2 307	-500	-1 300	160 %	-1 300	-1 300
Muut toimintakulut	-1 190	-500	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-263 802	-221 809	-336 306	52 %	-336 306	-336 306
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	80 147	90 591	-204 306	-326 %	-204 306	-204 306
VUOSIKATE	80 147	90 591	-204 306	-326 %	-204 306	-204 306
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	80 147	90 591	-204 306	-326 %	-204 306	-204 306
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	80 147	90 591	-204 306	-326 %	-204 306	-204 306

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, oma toiminta (ei ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueeseen kuuluu tulona toimeentulotuen valtionosuus ja menoina henkilöstöä koskevat eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksetaan myös tulosalueen menoista.

SOTE OMATOIMINTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-163 536	-380 000	-170 000	-55 %	-170 000	-170 000
Palvelujen ostot	-66 552	-130 000	-70 000	-46 %	-70 000	-70 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-648	0	-9 400	0 %	-9 400	-9 400
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	0	0	-400	0 %	-400	-400
TOIMINTAKULUT	-230 736	-510 000	-249 800	-51 %	-249 800	-249 800
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-230 736	-510 000	-249 800	-51 %	-249 800	-249 800
VUOSIKATE	-230 736	-510 000	-249 800	-51 %	-249 800	-249 800
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-230 736	-510 000	-249 800	-51 %	-249 800	-249 800
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-230 736	-510 000	-249 800	-51 %	-249 800	-249 800

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Keuruu

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

SOTE OSTOPALVELUT, KEURUU

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565
VUOSIKATE	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-57 640	-69 023	-68 565	-1 %	-68 565	-68 565

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	339 545	290 300	130 000	-55 %	130 000	130 000
Maksutuotot	2 103	3 100	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	205 040	64 000	81 300	27 %	81 300	81 300
Muut toimintatuotot	83 390	22 000	8 000	-64 %	8 000	8 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	630 078	379 400	219 300	-42 %	219 300	219 300
Henkilöstökulut	-668 367	-906 861	-674 580	-26 %	-674 580	-674 580
Palvelujen ostot	-912 766	-786 943	-1 239 825	58 %	-1 239 825	-1 239 825
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 027	-21 900	-33 510	53 %	-33 510	-33 510
Avustukset	-96 815	-135 500	-99 800	-26 %	-99 800	-99 800
Muut toimintakulut	-73 279	-8 750	-10 550	21 %	-10 550	-10 550
TOIMINTAKULUT	-1 794 253	-1 859 954	-2 058 265	11 %	-2 058 265	-2 058 265
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 164 175	-1 480 554	-1 838 965	24 %	-1 838 965	-1 838 965
Rahoitustuotot ja -kulut	1 590	0	6 000	0 %	6 000	6 000
VUOSIKATE	-1 162 586	-1 480 554	-1 832 965	24 %	-1 832 965	-1 832 965
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 162 586	-1 480 554	-1 832 965	24 %	-1 832 965	-1 832 965
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 162 586	-1 480 554	-1 832 965	24 %	-1 832 965	-1 832 965

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2025

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuorohoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty v. 2022. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2025 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräaikaista työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisääntyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit etukäteen lain edellyttämällä tavalla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön järjestäminen edellyttää vastuuhjaajan resurssin sekä koulunkäynnin ohjaajien työpanosta.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustusta toimintavuodelle 2024-2025 koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Saatu avustus käytetään lastenhoitajan palkkamenoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastyytyväisyyskyselyt Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi –itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Toimintakauden arviointi Henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitäminen

VARHAISKASVATUS

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	500	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	43 589	40 200	38 500	-4 %	38 500	38 500
Tuet ja avustukset	61 976	35 000	30 000	-14 %	30 000	30 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	106 065	75 200	68 500	-9 %	68 500	68 500
Henkilöstökulut	-707 733	-677 112	-681 847	1 %	-681 847	-681 847
Palvelujen ostot	-30 043	-22 690	-21 700	-4 %	-21 700	-21 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 703	-10 350	-9 300	-10 %	-9 300	-9 300
Avustukset	-45 716	-50 000	-45 000	-10 %	-45 000	-45 000
Muut toimintakulut	-4 897	-1 350	-8 000	493 %	-8 000	-8 000
TOIMINTAKULUT	-806 092	-761 502	-765 847	1 %	-765 847	-765 847
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-700 027	-686 302	-697 347	2 %	-697 347	-697 347
VUOSIKATE	-700 027	-686 302	-697 347	2 %	-697 347	-697 347
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-700 027	-686 302	-697 347	2 %	-697 347	-697 347
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-700 027	-686 302	-697 347	2 %	-697 347	-697 347

Yhtenäiskoulu

Vastuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukio koulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määrittämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2024-2025 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisyysnä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2024—2025 koulutuksellisen tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen, Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon sekä koulunuorisotyön kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia, palkattu kouluvalmentaja ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä sekä Pirkanmaan eteläisen alueen sivistys- ja opetusjohtajien kokoontumisissa. Pirkanmaan NYT Yrityskylä järjestää opettajille koulutusta ja Yrityskylä-oppitunteja oppilaille.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Pitkillä välitunneilla tarjotun ohjatun toiminnan määrä Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – it-searviointityökalua Lukuvuoden jaksopalautteen kehittäminen

		Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Lukuvuoden arviointi Koulutuspäivien määrä
Tarjoamme houkuttelevan asuin- ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa	Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittämisen koko kunnan alueelle	Lukion markkinoinnin näkyvyys sisäisesti ja ulkoisesti Lukiolaisten yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen edistämäinen ja keskeyttämisen ehkäisy

YHTENÄISKOULU

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	14 184	0	12 000	0 %	12 000	12 000
Maksutuotot	1 543	1 600	1 150	-28 %	1 150	1 150
Tuet ja avustukset	91 547	78 500	104 500	33 %	104 500	104 500
Muut toimintatuotot	150	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	107 423	80 100	117 650	47 %	117 650	117 650
Henkilöstökulut	-1 755 831	-1 740 224	-1 818 848	5 %	-1 818 848	-1 818 848
Palvelujen ostot	-503 793	-382 410	-475 175	24 %	-475 175	-475 175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 206	-59 650	-63 450	6 %	-63 450	-63 450
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-19 944	-22 450	-22 950	2 %	-22 950	-22 950
TOIMINTAKULUT	-2 351 773	-2 204 734	-2 380 423	8 %	-2 380 423	-2 380 423
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 244 350	-2 124 634	-2 262 773	7 %	-2 262 773	-2 262 773
VUOSIKATE	-2 244 350	-2 124 634	-2 262 773	7 %	-2 262 773	-2 262 773
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 244 350	-2 124 634	-2 262 773	7 %	-2 262 773	-2 262 773
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 244 350	-2 124 634	-2 262 773	7 %	-2 262 773	-2 262 773

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esimies (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita esimerkiksi kansainvälistä nuorisotyötä kehittämällä yhteistyössä Nuorisokeskus Marttisen kanssa. Nuoriso-ohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esihenkilön johdolla. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	<p>Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen</p> <p>Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä</p> <p>Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyt ja asiakasmäärät</p> <p>Digituki, verkkokirjasto, e-aineisto, omatoimiasioinnit määrät</p> <p>Nuorisovaltuuston kokoukset /aloitteet</p> <p>Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ja ryhmät</p> <p>Kulttuurihyvinvointitarjottimen kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa</p>

		Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	10 614	8 800	13 900	58 %	13 900	13 900
Maksutuotot	19 672	19 600	10 250	-48 %	10 250	10 250
Tuet ja avustukset	22 127	21 000	23 500	12 %	23 500	23 500
Muut toimintatuotot	2 753	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	55 166	49 400	47 650	-4 %	47 650	47 650
Henkilöstökulut	-378 781	-374 408	-387 029	3 %	-387 029	-387 029
Palvelujen ostot	-134 291	-97 340	-120 260	24 %	-120 260	-120 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 265	-65 280	-62 800	-4 %	-62 800	-62 800
Avustukset	-2 523	-4 600	-5 100	11 %	-5 100	-5 100
Muut toimintakulut	-6 351	-5 600	-5 250	-6 %	-5 250	-5 250
TOIMINTAKULUT	-594 212	-547 228	-580 439	6 %	-580 439	-580 439
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-539 046	-497 828	-532 789	7 %	-532 789	-532 789
VUOSIKATE	-539 046	-497 828	-532 789	7 %	-532 789	-532 789
Poistot ja arvonalentumiset	-27 243	0	-21 550	0 %	-21 550	-21 550
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-566 288	-497 828	-554 339	11 %	-554 339	-554 339
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-566 288	-497 828	-554 339	11 %	-554 339	-554 339

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on lailla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi valmistuskeittiö ja kaksi jakelukeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta. Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut:

- Päiväkodin ateriat
- Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuotantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Kouluruokadiplomi ja Oiva-raportit Koululaiskysely vuosittain Lähiruoan monipuolinen hyödyntäminen
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri

RUOKAPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	3 082	4 050	3 800	-6 %	3 800	3 800
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	5 139	5 150	3 000	-42 %	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	8 221	9 200	6 800	-26 %	6 800	6 800
Henkilöstökulut	-107 647	-125 956	-167 777	33 %	-167 777	-167 777
Palvelujen ostot	-4 976	-4 800	-21 700	352 %	-21 700	-21 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84 064	-70 220	-94 100	34 %	-94 100	-94 100
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-1 280	-1 650	-1 820	10 %	-1 820	-1 820
TOIMINTAKULUT	-197 967	-202 626	-285 397	41 %	-285 397	-285 397
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-189 745	-193 426	-278 597	44 %	-278 597	-278 597
VUOSIKATE	-189 745	-193 426	-278 597	44 %	-278 597	-278 597
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-189 745	-193 426	-278 597	44 %	-278 597	-278 597
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-189 745	-193 426	-278 597	44 %	-278 597	-278 597

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	28 380	12 850	29 700	131 %	29 700	29 700
Maksutuotot	64 804	61 400	49 900	-19 %	49 900	49 900
Tuet ja avustukset	180 788	139 650	161 000	15 %	161 000	161 000
Muut toimintatuotot	2 903	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	276 876	213 900	240 600	12 %	240 600	240 600
Henkilöstökulut	-2 949 992	-2 917 699	-3 055 501	5 %	-3 055 501	-3 055 501
Palvelujen ostot	-673 104	-507 240	-638 835	26 %	-638 835	-638 835
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-246 238	-205 501	-229 650	12 %	-229 650	-229 650
Avustukset	-48 239	-54 600	-50 100	-8 %	-50 100	-50 100
Muut toimintakulut	-32 472	-31 050	-38 020	22 %	-38 020	-38 020
TOIMINTAKULUT	-3 950 044	-3 716 090	-4 012 106	8 %	-4 012 106	-4 012 106
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 673 168	-3 502 190	-3 771 506	8 %	-3 771 506	-3 771 506
VUOSIKATE	-3 673 168	-3 502 190	-3 771 506	8 %	-3 771 506	-3 771 506
Poistot ja arvonalentumiset	-27 243	0	-21 550	0 %	-21 550	-21 550
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-3 700 411	-3 502 190	-3 793 056	8 %	-3 793 056	-3 793 056
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-3 700 411	-3 502 190	-3 793 056	8 %	-3 793 056	-3 793 056

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2025

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimen päätehtävä on huolehtia Kuhmoisten kunnan fyysisen ympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta. Tekninen toimi vastaa siitä, että kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja lakisääteiset rakennusvalvonnan viranomaispalvelut toimivat kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Kuhmoisten kunnan tekninen lautakunta huolehtii kunnan kiinteistöomaisuuden, infra-omaisuuden (vesi ja viemäri ja kaukolämpö) hallinnasta ja kunnossapidosta sekä katualueiden ja kaavateiden, leikkipuistojen, viheralueiden, yleisten alueiden kuten uimarantojen, laitureiden sekä puistometsien huoltamisesta ja hoitamisesta sekä niiden suunnitelmista ja rakentamisesta. Tekninen lautakunta toimii myös kunnan jätehuoltoviranomaisena huolehtien yhdyskuntajätteiden jätehuollon järjestämisestä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien toteutus		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	Laitoksen vaatimustenmukainen toiminta
	Viemäriverkoston ja jätevesipumppaamojen saneeraus	Toteutuminen
	Tievalaistuksen parantaminen led-valoilla	Toteutuminen
	Jätehuollon järjestäminen siten, että ympäristö pysyy siistinä ja turvallisena	Lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Uuden yhtenäiskoulun piha-alueen rakentaminen	Toteutuminen
	Kädentaitojen koulurakennuksen hankesuunnittelu	Toteutuminen
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Satama-alueen palvelujen kehittäminen	Toteutuminen

Perustelut: Koko Teknisen toimen tehtäväkentän toiminta-ajatuksen suunnitelman mukainen toteuttaminen olemassa olevilla henkilöresursseilla hyvin, on haasteellista ja haavoittuvaa. Henkilöressurssien pysyvyys vähintään nykyisellä tasolla varmistettava myös tulevana vuosina, jotta voidaan vastata kaikkiin lakisääteisiin kuntaa koskeviin vaatimuksiin.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavojen toteutuksen vastuuhenkilö on tekninen johtaja. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvien valmistelutehtävien vastuuhenkilönä rakennustarkastaja. Kaavoitustyössä käytetään lisäksi kaavoitusasiantuntijaa ostopalvelusopimuksella.

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen muuttuviin tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

Kaavahankkeina on menossa jatkuvasti yksityisiä kaavanmuutoshankkeita, joita edistetään ja pyritään saattamaan lainvoimaiseksi. Tällä edistetään loma-asuntorakentamisen lisääntymistä ja siten omalta osaltaan tuetaan elinkeinoelämää lisäämällä kunnan kiinnostavuutta.

Tekninen toimi huolehtii asumisessa syntyvien jätteiden jätehuollon järjestämisestä Kuhmoisten kunnan alueella. Tehtäviin kuuluu mm. jätehuoltourakoitsijoiden keräys- ja kuljetustoiminnan sekä jäteaseman hoidon valvonta ja jäteneuvonta. Tekninen lautakunta toimii kunnan jätehuoltoviranomaisena.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Jatkuva kaavatyö		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Yleiskaavatyön jatkaminen Toritien eteläosan jyrästä ja asfaltointi, ajoratamaalaukset Kaavatien rakentaminen; Koivulehdonkujan loppuosa Jätehuollon järjestäminen siten, että ympäristö pysyy siistinä ja turvallisena	Jatkuva toiminta Valmistuminen Toteutuminen Toteutuminen Lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen
Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa	Aurinkorinne- ja Satamarinne, kaava-alueella tonttien varaaminen Rivitalotonttien hyödyntäminen omakotirakentamiseen	Toteutuminen

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa
Kaavoitus- ja maankäyttö

KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	16 340	2 600	0	0 %	0	0
Maksutuotot	269 262	250 700	278 500	11 %	278 500	278 500
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	12 538	14 400	11 830	-18 %	11 830	11 830
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	298 140	267 700	290 330	8 %	290 330	290 330
Henkilöstökulut	-185 653	-160 460	-290 062	81 %	-290 062	-290 062
Palvelujen ostot	-423 208	-485 320	-486 100	0 %	-486 100	-486 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 903	-46 600	-54 430	17 %	-54 430	-54 430
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-7 117	-3 440	-3 770	10 %	-3 770	-3 770
TOIMINTAKULUT	-666 882	-695 820	-834 362	20 %	-834 362	-834 362
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-368 742	-428 120	-544 032	27 %	-544 032	-544 032
VUOSIKATE	-368 742	-428 120	-544 032	27 %	-544 032	-544 032
Poistot ja arvonalentumiset	-167 746	-170 480	-185 510	9 %	-185 510	-185 510
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-536 488	-598 600	-729 542	22 %	-729 542	-729 542
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-536 488	-598 600	-729 542	22 %	-729 542	-729 542

JÄTEHUOLTO

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	0	1 000	0	0 %	0	0
Maksutuotot	269 262	250 000	278 500	11 %	278 500	278 500
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	690	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	269 952	251 000	278 500	11 %	278 500	278 500
Henkilöstökulut	-24 071	-36 417	-37 937	4 %	-37 937	-37 937
Palvelujen ostot	-191 780	-196 800	-209 190	6 %	-209 190	-209 190
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 593	-3 900	-5 100	31 %	-5 100	-5 100
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-4 239	0	-400	0 %	-400	-400
TOIMINTAKULUT	-227 683	-237 117	-252 627	7 %	-252 627	-252 627
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	42 269	13 883	25 873	86 %	25 873	25 873
VUOSIKATE	42 269	13 883	25 873	86 %	25 873	25 873
Poistot ja arvonalentumiset	-432	-430	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	41 837	13 453	25 873	92 %	25 873	25 873
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	41 837	13 453	25 873	92 %	25 873	25 873

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla huomioiden asukas- ja käyttäjäterveellisyden vaatimukset.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoituin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy. Tässä huomioidaan aiemmin laaditun kiinteistöstrategian linjaukset. Pyritään hyödyntämään reaaliaikaisesti sisäilman laadun tarkkailua ja varhaista puuttumista poikkeamiin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan omistamien kiinteistöjen vastuullinen ylläpito		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Uuden yhtenäiskoulun piha-alueen rakentaminen	Toteutuminen
	Kädentaitojen koulurakennuksen hankesuunnittelu	Toteutuminen
Houkuttelevan asuin- ja elinympäristön kehittäminen koko kunnan alueella	Kiinteistöstrategian toteuttaminen Koko kiinteistökantaa koskevan kiinteistöhoitojärjestelmän käyttöönoton selvittäminen palvelemaan sekä käyttäjiä, että kiinteistöhoitotyötä. Siivoukseen panostaminen	Olosuhteiden parantuminen, työhyvinvointi ja toiminnan tehokkuus

Perustelut: Kiinteistöjen tehokkaan ylläpidon ja korjaustoiminnan edellytyksenä on riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot. Nämä selviävät hyväksytystä ja päivitetystä kiinteistöstrategiasta.

Uuden siivous- ja ruokahuollon esihenkilön myötä on siivouskäytäntöjen ja välineiden päivitys nykyaikaisemmaksi ja tehokkaammaksi käynnistynyt vuoden 2024 aikana. Tätä työtä jatketaan vuonna 2025.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

KIINTEISTÖTOIMI

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	-283	2 000	6 600	230 %	6 600	6 600
Maksutuotot	2 646	0	1 600	0 %	1 600	1 600
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	988 327	778 560	1 043 940	34 %	1 043 940	1 043 940
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	990 690	780 560	1 052 140	35 %	1 052 140	1 052 140
Henkilöstökulut	-426 161	-409 630	-473 779	16 %	-473 779	-473 779
Palvelujen ostot	-655 692	-274 590	-246 230	-10 %	-246 230	-246 230
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-315 570	-310 120	-354 240	14 %	-354 240	-354 240
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-118 057	-86 120	-99 150	15 %	-99 150	-99 150
TOIMINTAKULUT	-1 515 480	-1 080 460	-1 173 399	9 %	-1 173 399	-1 173 399
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-524 789	-299 900	-121 259	-60 %	-121 259	-121 259
VUOSIKATE	-524 932	-299 900	-121 259	-60 %	-121 259	-121 259
Poistot ja arvonalentumiset	-822 215	-892 940	-958 270	7 %	-958 270	-958 270
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 347 147	-1 192 840	-1 079 529	-9 %	-1 079 529	-1 079 529
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 347 147	-1 192 840	-1 079 529	-9 %	-1 079 529	-1 079 529

Laitostoiminta

(vesihuolto ja kaukolämpö)

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti. Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn. Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Laitostoiminnan tuottavuuden parantaminen ja häiriötön toiminta		
Valtuustokauden tavoite 2021-2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Vesihuoltoverkoston saneeraus jatkuva	Toteutuminen
	3 jätevesipumppaamoon saneeraus	Toteutuminen
	Jätevedenpuhdistamon saneerauksen jatkuminen	Laboratoriotulokset / lupaehtot ja häiriötön toiminta
	Vedenottamoselvitys	Toteutuminen
Tarjoamme houkuttelevan asuinympäristön	Vesihuollon häiriötön toiminta	Vedenjakelun keskeytykset
	Vedenottamojen turvataso nosto	Toteutuminen

Perustelut: Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon sekä ympäristöluvan vaatimuksien täyttymisen. Huolehtimalla riittävästä kokonais- sekä päivitysresursseista voidaan vakuuttua toiminnan turvallisuudesta. Lisäksi pitämällä henkilökunnan sosiaalililat ja vedenottamoiden laitostilat ajanmukaisessa viranomaisen vaatimassa kunnossa, voidaan varmistaa riittävä hygieniataso laitostoiminnassa. Kaukolämpöasiakkuuksien lisääminen tasapainottamisohjelmaa toteutettaessa sekä laskutustoiminnan reaaliaikaisuudesta huolehtiminen.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa
Laitostoiminta

LAITOSTOIMINTA (ulkoinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	572 598	596 000	578 750	-3 %	578 750	578 750
Maksutuotot	33 903	0	33 000	0 %	33 000	33 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	606 501	596 000	611 750	3 %	611 750	611 750
Henkilöstökulut	-120 029	-162 209	-136 237	-16 %	-136 237	-136 237
Palvelujen ostot	-210 536	-145 180	-148 340	2 %	-148 340	-148 340
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-755 289	-664 800	-791 760	19 %	-791 760	-791 760
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-11 945	-3 700	-1 700	-54 %	-1 700	-1 700
TOIMINTAKULUT	-1 097 799	-975 889	-1 078 037	10 %	-1 078 037	-1 078 037
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-491 298	-379 889	-466 287	23 %	-466 287	-466 287
VUOSIKATE	-503 416	-379 889	-466 287	23 %	-466 287	-466 287
Poistot ja arvonalentumiset	-206 334	-230 300	-266 000	16 %	-266 000	-266 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-709 749	-610 189	-732 287	20 %	-732 287	-732 287
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-709 749	-610 189	-732 287	20 %	-732 287	-732 287

VESIHUOLTOLAITOS (ulkoinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	297 499	326 000	302 750	-7 %	302 750	302 750
Maksutuotot	33 903	0	33 000	0 %	33 000	33 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	331 401	326 000	335 750	3 %	335 750	335 750
Henkilöstökulut	-108 669	-150 617	-130 090	-14 %	-130 090	-130 090
Palvelujen ostot	-205 437	-139 500	-141 310	1 %	-141 310	-141 310
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-134 063	-63 800	-169 410	166 %	-169 410	-169 410
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-11 945	-3 700	-1 700	-54 %	-1 700	-1 700
TOIMINTAKULUT	-460 115	-357 617	-442 510	24 %	-442 510	-442 510
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-128 714	-31 617	-106 760	238 %	-106 760	-106 760
VIISIKATE	-135 724	-31 617	-106 760	238 %	-106 760	-106 760
Poistot ja arvonalentumiset	-122 522	-145 300	-181 000	25 %	-181 000	-181 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-258 245	-176 917	-287 760	63 %	-287 760	-287 760
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-258 245	-176 917	-287 760	63 %	-287 760	-287 760

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	TP	TA+muu-	TA	TS	TS
	2023	tos	2025	2026	2027
	€	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-207 465	-117 367	-240 126	-240 126	-240 126
Poistot ja arvonalentumiset +	122 522	145 300	181 000	181 000	181 000
Rahoitustuotot ja -kulut (sisäinen korko)	-140	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät (sisäiset netto)	0	-64 550	-62 750	-62 750	-62 750
	-85 084	-36 617	-121 876	-121 876	-121 876
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-332 955	-430 000	-525 000	-275 000	-200 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Investoinnit netto	-332 955	-430 000	-525 000	-275 000	-200 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-418 038	-466 617	-646 876	-396 876	-321 876

KAUKOLÄMPÖVERKKO (ulkoinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	275 099	270 000	276 000	2 %	276 000	276 000
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	275 099	270 000	276 000	2 %	276 000	276 000
Henkilöstökulut	-11 360	-11 592	-6 146	-47 %	-6 146	-6 146
Palvelujen ostot	-5 098	-5 680	-7 030	24 %	-7 030	-7 030
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-621 226	-601 000	-622 350	4 %	-622 350	-622 350
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-637 684	-618 272	-635 526	3 %	-635 526	-635 526
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-362 584	-348 272	-359 526	3 %	-359 526	-359 526
VIISIKATE	-367 692	-348 272	-359 526	3 %	-359 526	-359 526
Poistot ja arvonalentumiset	-83 812	-85 000	-85 000	0 %	-85 000	-85 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-451 504	-433 272	-444 526	3 %	-444 526	-444 526
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-451 504	-433 272	-444 526	3 %	-444 526	-444 526

KAUKOLÄMPÖVERKKO

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
	€	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-118 712	-133 272	-154 767	-154 767	-154 767
Poistot ja arvonalentumiset	83 812	85 000	85 000	85 000	85 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 108	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	5 108	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
	-34 900	-348 272	-369 767	-369 767	-369 767
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 900	-348 272	-369 767	-369 767	-369 767
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
Lainakannan muutokset	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	40 007				
Rahavarojen muutos	-41 892	-395 272	-416 767	-416 767	-416 767

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TEKNINEN LAUTAKUNTA

(sis. kaavoitus ja maankäyttö, kiinteistötoimi ja laitostoiminta)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	588 655	600 600	585 350	-3 %	585 350	585 350
Maksutuotot	305 811	250 700	313 100	25 %	313 100	313 100
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	1 000 864	792 960	1 055 770	33 %	1 055 770	1 055 770
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 895 331	1 644 260	1 954 220	19 %	1 954 220	1 954 220
Henkilöstökulut	-731 843	-732 298	-900 077	23 %	-900 077	-900 077
Palvelujen ostot	-1 289 436	-905 090	-880 670	-3 %	-880 670	-880 670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 121 762	-1 021 520	-1 200 430	18 %	-1 200 430	-1 200 430
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-137 119	-93 260	-104 620	12 %	-104 620	-104 620
TOIMINTAKULUT	-3 280 160	-2 752 168	-3 085 797	12 %	-3 085 797	-3 085 797
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 384 830	-1 107 908	-1 131 577	2 %	-1 131 577	-1 131 577
VUOSIKATE	-1 397 090	-1 107 908	-1 131 577	2 %	-1 131 577	-1 131 577
Poistot ja arvonalentumiset	-1 196 295	-1 293 720	-1 409 780	9 %	-1 409 780	-1 409 780
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 593 385	-2 401 628	-2 541 357	6 %	-2 541 357	-2 541 357
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 593 385	-2 401 628	-2 541 357	6 %	-2 541 357	-2 541 357

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2025

Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta käsittelee haetut luvat ja neuvoo/palvelee asiakasta hankkeen alusta loppuun. Rakennusvalvonta pyrkii käsittelemään luvat 4 – 5 viikossa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa. Vuonna 2025 huomio keskittyy paljon uuden rakentamislain täytäntöönpanoon sekä digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen. Jatkamme myös paperilupa-arkiston digitointia. Lisäksi on suunniteltu kiinteistöveroseelvityksen aloittamista.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Selkeä, laadukas ja tasapuolinen rakennusvalvonta		
Valtuustokauden tavoite <u>2021 - 2025</u>	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Paluumuuton edistäminen Kuhmoisiin	10 paluumuuttotoutta	Toteutuminen
Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämän ajan lisääminen ja vakituisten asumisen mahdollistaminen	Vakituisten asukkaiden lisäys ja kausiasukkaiden viihtyminen	Myönteinen kehitys

Perustelut:

Rakennusvalvonnan lupapäätöksillä ja neuvonnalla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Ympäristönsuojelu

Vastuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille. Ympäristönsuojelun useissa laeissa määriteltyihin viranomaistehtäviin kuuluu ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusten ja hakemusten valmistelu, käsittely ja valvontatehtävien hoitaminen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien rajoissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Tasapuolinen ympäristönsuojelu		
Valtuustokauden tavoite <u>2021 - 2025</u>	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle	Asuin- ja elinympäristön ovat houkuttelevia	Houkuttelevuutta häiritsevien asioiden vähentäminen
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Ympäristöasiat huomioidaan paremmin päätöksenteossa	Vastuullisuus ja ympäristöarvot näkyvät tehdyissä päätöksissä
Lupahakemukset	Ei oikaisuvaatimuksia ja valituksia päätöksistä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä
Selkeät ja yksiselitteiset lausunnot	Kyselyjä enint 2 % Ei valituksia	Kyselyjen määrä lupapäätöksistä

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	825	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	3 031	2 000	1 000	-50 %	1 000	1 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	3 855	2 000	1 000	-50 %	1 000	1 000
Henkilöstökulut	-21 003	-47 796	-51 209	7 %	-51 209	-51 209
Palvelujen ostot	-1 693	-6 900	-4 100	-41 %	-4 100	-4 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-872	-1 500	-1 300	-13 %	-1 300	-1 300
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	0	-125	-125	0 %	-125	-125
TOIMINTAKULUT	-23 567	-56 321	-56 734	1 %	-56 734	-56 734
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-19 712	-54 321	-55 734	3 %	-55 734	-55 734
VUOSIKATE	-19 712	-54 321	-55 734	3 %	-55 734	-55 734
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-19 712	-54 321	-55 734	3 %	-55 734	-55 734
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-19 712	-54 321	-55 734	3 %	-55 734	-55 734

Yksityistiet

Vastuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta huolehtiminen.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Yksityistielain mukaiset tehtävät		
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2025	Mittari/arviointikriteeri
Yksityisteiden avustaminen	Myönnettyjen määrärahojen jako	Toteutuminen

Perustelut:

Rakennuslautakunta käsittelee ja myöntää yksityistieavustukset vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

YKSITYISTIET

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	0	-600	-250	-58 %	-250	-250
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-61 011	-76 000	-70 000	-8 %	-70 000	-70 000
Muut toimintakulut	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-61 011	-76 600	-70 250	-8 %	-70 250	-70 250
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-61 011	-76 600	-70 250	-8 %	-70 250	-70 250
VUOSIKATE	-61 011	-76 600	-70 250	-8 %	-70 250	-70 250
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-61 011	-76 600	-70 250	-8 %	-70 250	-70 250
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-61 011	-76 600	-70 250	-8 %	-70 250	-70 250

RAKENNUSLAUTAKUNTA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	825	2 000	2 000	0 %	2 000	2 000
Maksutuotot	33 050	42 000	28 000	-33 %	28 000	28 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	20 301	0	0	0 %	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	54 176	44 000	30 000	-32 %	30 000	30 000
Henkilöstökulut	-156 868	-144 396	-142 324	-1 %	-142 324	-142 324
Palvelujen ostot	-26 711	-50 050	-42 250	-16 %	-42 250	-42 250
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 095	-4 700	-4 500	-4 %	-4 500	-4 500
Avustukset	-61 011	-76 000	-70 000	-8 %	-70 000	-70 000
Muut toimintakulut	-1 554	-2 125	-2 125	0 %	-2 125	-2 125
TOIMINTAKULUT	-250 238	-277 271	-261 199	-6 %	-261 199	-261 199
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-196 063	-233 271	-231 199	-1 %	-231 199	-231 199
VUOSIKATE	-196 063	-233 271	-231 199	-1 %	-231 199	-231 199
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0 %	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-196 063	-233 271	-231 199	-1 %	-231 199	-231 199
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-196 063	-233 271	-231 199	-1 %	-231 199	-231 199

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	589 480	602 600	587 350	-3 %	587 350	587 350
Maksutuotot	338 861	292 700	341 100	17 %	341 100	341 100
Tuet ja avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	1 021 165	792 960	1 055 770	33 %	1 055 770	1 055 770
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 949 506	1 688 260	1 984 220	18 %	1 984 220	1 984 220
Henkilöstökulut	-888 711	-876 693	-1 042 402	19 %	-1 042 402	-1 042 402
Palvelujen ostot	-1 316 147	-955 140	-922 920	-3 %	-922 920	-922 920
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 125 857	-1 026 220	-1 204 930	17 %	-1 204 930	-1 204 930
Avustukset	-61 011	-76 000	-70 000	-8 %	-70 000	-70 000
Muut toimintakulut	-138 673	-95 385	-106 745	12 %	-106 745	-106 745
TOIMINTAKULUT	-3 530 398	-3 029 439	-3 346 997	10 %	-3 346 997	-3 346 997
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 580 892	-1 341 179	-1 362 777	2 %	-1 362 777	-1 362 777
VUOSIKATE	-1 593 152	-1 341 179	-1 362 777	2 %	-1 362 777	-1 362 777
Poistot ja arvonalentumiset	-1 196 295	-1 293 720	-1 409 780	9 %	-1 409 780	-1 409 780
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 789 447	-2 634 899	-2 772 557	5 %	-2 772 557	-2 772 557
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 789 447	-2 634 899	-2 772 557	5 %	-2 772 557	-2 772 557

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	957 405	905 750	747 050	-18 %	747 050	747 050
Maksutuotot	405 768	357 200	391 000	9 %	391 000	391 000
Tuet ja avustukset	385 828	203 650	242 300	19 %	242 300	242 300
Muut toimintatuotot	1 107 459	814 960	1 063 770	31 %	1 063 770	1 063 770
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 856 460	2 281 560	2 444 120	7 %	2 444 120	2 444 120
Henkilöstökulut	-4 507 070	-4 701 254	-4 772 483	2 %	-4 772 483	-4 772 483
Palvelujen ostot	-2 902 016	-2 249 323	-2 801 580	25 %	-2 801 580	-2 801 580
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 415 121	-1 253 621	-1 468 090	17 %	-1 468 090	-1 468 090
Avustukset	-206 064	-266 100	-219 900	-17 %	-219 900	-219 900
Muut toimintakulut	-244 423	-135 185	-155 315	15 %	-155 315	-155 315
TOIMINTAKULUT	-9 274 695	-8 605 483	-9 417 368	9 %	-9 417 368	-9 417 368
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 418 235	-6 323 923	-6 973 248	10 %	-6 973 248	-6 973 248
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 671	0	6 000	0 %	6 000	6 000
VUOSIKATE	-6 428 906	-6 323 923	-6 967 248	10 %	-6 967 248	-6 967 248
Poistot ja arvonalentumiset	-1 223 538	-1 293 720	-1 431 330	11 %	-1 431 330	-1 431 330
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-7 652 444	-7 617 643	-8 398 578	10 %	-8 398 578	-8 398 578
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-7 652 444	-7 617 643	-8 398 578	10 %	-8 398 578	-8 398 578

TULOSLASKELMA (ulkoinen ja sisäinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	1 915 442	1 459 821	1 571 572	8 %	1 571 572	1 571 572
Maksutuotot	406 929	357 200	391 000	9 %	391 000	391 000
Tuet ja avustukset	385 880	205 650	242 300	18 %	242 300	242 300
Muut toimintatuotot	1 726 802	1 328 542	1 643 397	24 %	1 643 397	1 643 397
TOIMINTATUOTOT	4 435 053	3 351 213	3 848 269	15 %	3 848 269	3 848 269
Henkilöstökulut	-4 546 134	-4 701 254	-4 772 483	2 %	-4 772 483	-4 772 483
Palvelujen ostot	-3 502 140	-2 483 944	-3 292 584	33 %	-3 292 584	-3 292 584
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 786 649	-1 588 671	-1 801 590	13 %	-1 801 590	-1 801 590
Avustukset	-206 064	-266 100	-219 900	-17 %	-219 900	-219 900
Muut toimintakulut	-864 860	-648 367	-734 942	13 %	-734 942	-734 942
TOIMINTAKULUT	-10 905 847	-9 688 336	-10 821 499	12 %	-10 821 499	-10 821 499
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 470 794	-6 337 123	-6 973 230	10 %	-6 973 230	-6 973 230
Verotulot	5 994 171	5 599 000	5 947 000	6 %	5 947 000	5 947 000
Valtionosuudet	2 221 414	2 173 086	2 572 000	18 %	2 572 000	2 572 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-61 921	35 000	-14 500	-141 %	-14 500	-14 500
VUOSIKATE	1 682 870	1 470 163	1 531 252	4 %	1 531 252	1 531 252
Poistot ja arvonalentumiset	-1 224 741	-1 293 720	-1 431 330	11 %	-1 431 330	-1 431 330
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	458 129	176 443	99 922	-43 %	99 922	99 922
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	458 129	176 443	99 922	-43 %	99 922	99 922

Henkilöstön lukumäärä tulosyksiköittäin

		Vakituiset	Määräaikaiset
Yleishallinto	Hallintopalvelut	5	
	Elinkeinotoimi	1	
	Sote-omatoiminta		4
	Yht.	6	4
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus	11,54	3
	Yhtenäiskoulu	25,5	5
	Elämänlaatupalvelut	7,84	2
	Ruokapalvelut	3,57	
	Yht.	48,45	10
Tekninen toimi	Kaavoitus ja maankäyttö	4,13	2,17
	Kiinteistötoimi	10,2	
	Laitostoiminta	2,37	
	Rakennuslautakunta	2,5	
	Yht.	19,2	2,17
	Yht.	<u>73,65</u>	<u>16,17</u>

INVESTOINTIOSA

<u>Investoinnit yhteenveto:</u>	<u>Suunnitelmakausi</u>						
	v. 2025 valtuuston sitovuustaso menot	v. 2025 valtuuston sitovuustaso tulot	v. 2025 investoinnit	v. 2026 investoinnit	v. 2027 investoinnit	v. 2025-2027 yhteensä menot	v. 2025-2027 yhteensä tulot
<u>Investoinnit kiinteistöihin:</u>	357 000 €			1 113 000 €	1 460 000 €	2 930 000 €	
Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöt			87 000 €				
Sivistystoimen kiinteistöt			195 000 €				
Muut kunnan kiinteistöt			75 000 €				
<u>Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin</u>	90 000 €		90 000 €	165 000 €	50 000 €	305 000 €	
<u>Investoinnit laitostoimintaan</u>	525 000 €		525 000 €	275 000 €	200 000 €	1 000 000 €	
<u>Investoinnit yleiset alueet ja liikenneväylät, meno</u>	646 830 €		646 830 €	656 830 €	581 830 €	1 885 490 €	
<u>Investoinnit yleiset alueet ja liikenneväylät, tulo</u>		58 422 €					58 422 €
<u>Rakennusvalvonta: Kiinteistöveroprojekti</u>	30 000 €		30 000 €	60 000 €	60 000 €	150 000 €	
<u>Yhteensä</u>	1 648 830 €	58 422 €	1 648 830 €	2 269 830 €	2 351 830 €	6 270 490 €	58 422 €

Investointien erittely

		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio	
	2025	2 025	2026	2026	2027	2027	Yhteensä
Investoinnit kiinteistöihin							
Koulu	D-rakennuksen sokkelin ja julkisivun peruskorjaus	15 000 €	Kädentaitojen koulurakennus	1 000 000 €	Kädentaitojen koulurakennus	1 000 000 €	
	B-rakennuksen katon maalaus	20 000 €			- D-rakennus, liikuntasalin kunnostus (lattian uusiminen/kunnostus)	100 000 €	
	Kädentaitojen koulurakennus, hankesuunnittelu	50 000 €					
Koulu (SIVLTK)							
	85 000 €		1 000 000 €		1 100 000 €		2 185 000 €
Terveysaseman kiinteistö HVA					-Terveysaseman ilmanvaihdon/jäähdytyksen saneeraus	260 000 €	
	0 €		0 €		260 000 €		260 000 €
Päijännekoti HVA	Lämpimän käyttöveden jatkuva kierto	25 000 €					
	25 000 €		0 €		0 €		25 000 €
Lumme HVA	- Pesuhuoneremontit, 6 kpl	50 000 €	- Sokkeli, katto ja julkisivun peruskunnostus	100 000 €			
	- V. -26 peruskorjauksen suunnittelu	12 000 €					
	62 000 €		100 000 €		0 €		162 000 €
Kirjasto			Portaat IV-konehuoneelle	13 000 €			
	0 €		13 000 €		0 €		13 000 €
Paloasema HVA	- Sisätilojen maalaus	15 000 €					
	15 000 €		0 €		0 €		15 000 €
Kuntala							
	- Kuntotutkimukset: rakenteet ja ilmastointi	15 000 €			- Julkisivun kunnostus	100 000 €	
	IV:n ajantasaistus, suunnittelu	15 000 €					
	'Valtuustosalin kunnostus: teknikka ja kalusteet, jne.	30 000 €					
	60 000 €		0 €		100 000 €		160 000 €
Kuhmola	wc:n käyttövesiputket, alakerran salin (sis. esitystekniikka)	30 000 €					
	Ulkopuolen korjaukset	80 000 €					
	110 000 €		0 €		0 €		110 000 €
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	357 000 €		1 113 000 €		1 460 000 €		2 930 000 €

		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio	
	2025	2 025	2026	2026	2027	2027	Yhteensä
Investoinnit vuokrattaviin							
Yritystoimitilat	- Mahdolliset korjaustoimenpiteet	20 000 €	- Mahdolliset korjaustoimenpiteet	50 000 €	- Mahdolliset korjaustoimenpiteet	50 000 €	
	Sahanrannan alakerran vessan ja pesukonetilan remontointi	50 000 €	- korjaustoimenpiteet (Sahanrannan keittiö ja alakerran kosteat tilat)	100 000 €			
	Sahanrannan keittiösuunnitelmat	10 000 €	- Apteekin rappukäytävän kunnostus	15 000 €			
	Sahanrannan alakerran muiden tilojen remontin suunnitelmat	10 000 €					
Vuokrakiinteistöt yhteensä	90 000 €		165 000 €		50 000 €		305 000 €
Investoinnit laitostoimintaan							
	-JVP:n laitteiden uusinta: ilmanvaihto ja prosessin pumppuja	50 000 €	-JVP:n laitteiden uusinta: ilmanvaihto ja prosessin pumppuja	100 000 €			
	-JVP:n laitteiden uusinta: pumppaamot (3/14)	75 000 €	-JVP:n laitteiden uusinta: pumppaamot (4/14)	100 000 €	-JVP:n laitteiden uusinta: pumppaamot (4/14)	100 000 €	
	- JVP: sosiaalityöt	200 000 €	-JVP: Kompressorien uusiminen	20 000 €			
	Turvataso nosto (valvontakamerat ja lukitus; vedenottamot ja vesitorni)	10 000 €					
	- Satamarinteen vesihuolto (Koivulehdonkuja)	90 000 €					
	-Verkostoston saneerausta jatketaan	40 000 €	-Verkostoston saneerausta jatketaan	40 000 €	-Verkostoston saneerausta jatketaan	100 000 €	
	- Vedenottamoselvitys	20 000 €					
	Kylmänlähteen vedenottamon saneeraus (painesäiliön vaihto)	30 000 €					
	- Verkostokarttojen digitalisointi	10 000 €	- Verkostokarttojen digitalisointi	15 000 €			
Laitostoiminta yhteensä	525 000 €		275 000 €		200 000 €		1 000 000 €

		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio		Hankkeen talousarvio	
	2025	2 025	2026	2026	2027	2027	Yhteensä
Yleiset alueet ja liikenneväylät							
Kaavatie rakentaminen; Koivulehdonkujan loppuosa		70 000 €			Kaavatie kunnostuksen toteutus, Päijänteentien ja Lokkitien kunnostus	500 000 €	
Kaavatie rakentaminen; Jussilankujan saneeraus, viimeistelytyöt		30 000 €					
Kaavatie kunnostuksen suunnittelu: Myllykuja, Päijänteentie, Lokkitie		80 000 €	Kaavatie kunnostuksen toteutus, Myllykuja	300 000 €			
- Toritien eteläosan jyrästä ja asfaltointi, ajoratamaalaukset		180 000 €	- Toritien pohjoisosan jyrästä ja asfaltointi, ajoratamaalaukset	100 000 €			
- Tievalaistuksen parantaminen led-valoilla, keskuspuiston ja Sahatie kevyenliikenteen väylän valaistuksen rakentaminen		50 000 €	- Tievalaistuksen parantaminen led-valoilla	30 000 €	- Tievalaistuksen parantaminen led-valoilla	30 000 €	
- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi, Jussilankuja		40 000 €	- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi	40 000 €	- Kaavateiden korjaus ja asfaltointi	40 000 €	
- Satama, polttoaineen jakelupisteen siirto, suunnitelma ja sataman aluesuunnittelu		25 000 €	- Esteetön uimaranta	25 000 €			
- Kuhmoinen -kuntakirjaimet		20 000 €	- Satama, polttoaineen jakelupisteen siirto	150 000 €			
- Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)		11 830 €	- Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	11 830 €	- Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	11 830 €	
- Antinkorven lietekasojen tasaus ja tien siirto		80 000 €					
- Puuhapuiston kunnostaminen, hanketulo Vesurilta 29421,53 €, maksetaan v. 2025. (hankkeen kunnan omarahoitusosuus käytetty v. 2024: 12 600 €). Vuonna 2025: hankkeen ulkopuolinen meno 17 000 €		17 000 €					
Ryytjärven ulkoilureitti, kunnan omarahoitusosuus: 14000 €, hanketulo 29 000 €. Hankkeen toteutuminen edellyttää myönteistä rahoituspäätöstä Vesurilta.		43 000 €					
Yl.alueet ja liikenneväylät yht.		646 830 €		656 830 €		581 830 €	1 885 490 €
Rakennusvalvonta							
- Kiinteistöveroprojekti, analyysivaihe ja toteutuksen aloitus		30 000 €	- Kiinteistöveroprojekti, toteutus	60 000 €	- Kiinteistöveroprojekti, toteutus	60 000 €	
Rakennusvalvonta yhteensä		30 000 €		60 000 €		60 000 €	150 000 €
Kaikki yhteensä		1 648 830 €		2 269 830 €		2 351 830 €	6 270 490 €

LIITE 1

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy Asunnot 133 kpl, osakkeet 2 kpl As.pinta-alat yht. 6 842,5 m ²	TALOUSARVIO 2025	5 vuoden taloussuunnitelma 2026 - 2030				
	Tal.arvio 2025	5 seuraavan vuoden taloussuunnitelma				
Tuotot	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vuokrat käyttöastearvio 85 %	640 000,00	650 000,00	660 000,00	670 000,00	680 000,00	690 000,00
Mittarivesi 7,00, - 18,00 e/ m ³ , vesikorv 25,00	45 000,00	46 000,00	47 000,00	48 000,00	48 000,00	48 000,00
Saunat 12,50 e	2 700,00	2 800,00	2 900,00	2 900,00	2 900,00	2 900,00
Autop 13,00, sähkökorv. 25,00 e, muita tuott.	10 000,00	10 000,00	11 000,00	11 000,00	11 000,00	11 000,00
	697 700,00	708 800,00	720 900,00	731 900,00	741 900,00	751 900,00
Kiinteistöjen hoitokulut						
Palkat, henkilöstö	-37 200,00	-41 000,00	-42 000,00	-43 000,00	-44 000,00	-45 000,00
Eläkekulut	-7 500,00	-8 000,00	-8 500,00	-9 000,00	-9 500,00	-9 600,00
Muut henkilösivut	-2 000,00	-3 000,00	-3 500,00	-4 000,00	-4 500,00	-5 000,00
Palkkakulut yhteensä	-46 700,00	-52 000,00	-54 000,00	-56 000,00	-58 000,00	-60 000,00
Poistot rakenn 4%	-94 700,00	-85 500,00	-75 000,00	-65 000,00	-55 000,00	-50 000,00
Hallinto, toim.joht, tilintark	-25 000,00	-26 000,00	-27 000,00	-28 000,00	-29 000,00	-30 000,00
Käyttö-, ja huolto ostopalvelut	-20 000,00	-22 000,00	-23 000,00	-24 000,00	-25 000,00	-26 000,00
Ulkoalueiden hoito	-22 000,00	-22 000,00	-22 000,00	-22 000,00	-22 000,00	-22 000,00
Siivoustarvikkeet, siiv.ostopalvelut	-6 500,00	-6 500,00	-6 500,00	-6 500,00	-7 000,00	-7 000,00
Lämmitysenergiat	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00
Vesi ja jätevesi	-50 000,00	-50 000,00	-55 000,00	-55 000,00	-55 000,00	-55 000,00
Kiinteistösähkö	-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00
Jätehuolto	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00
Kiint.vakuutukset	-19 000,00	-19 000,00	-20 000,00	-21 500,00	-22 500,00	-24 000,00
Kiinteistövero	-21 000,00	-22 000,00	-22 000,00	-22 500,00	-22 500,00	-22 500,00
Vuosikorjaukset	-45 000,00	-50 000,00	-60 000,00	-70 000,00	-70 000,00	-70 000,00
Erikseen sovitut korj	-150 000,00	-150 000,00	-60 000,00	-60 000,00	-60 000,00	-60 000,00
Valokuitu ja viestipalvelut	-26 670,00	-26 670,00	-26 670,00	-26 670,00	-26 670,00	-26 670,00
Muut hoitokulut	-6 000,00	-6 000,00	-7 000,00	-7 000,00	-8 000,00	-8 000,00
Hoitokulut yhteensä	-676 870,00	-676 670,00	-595 170,00	-599 170,00	-593 670,00	-592 170,00
	-676 870,00	-676 670,00	-595 170,00	-599 170,00	-593 670,00	-592 170,00
Liikevoitto / tappio	-25 870,00	-19 870,00	71 730,00	76 730,00	90 230,00	99 730,00
Korkokulut	-65 000,00	-55 000,00	-45 000,00	-40 000,00	-35 000,00	-30 000,00
Tilikauden tulos	-90 870,00	-74 870,00	26 730,00	36 730,00	55 230,00	69 730,00
Tarvittavat rahoituslainojen nostot						
Omistajalta haettava laina osakehuoneistorem	100 000,00					
Kuntarahoitukselta 2024 haettava laina	400 000,00					

Pitkäaikaisten rahoituslainojen lyhennykset vuosittain

Op Järvi-Häme yht lyhennykset	-107 120,00	-71 190,00	-71 190,00	-71 190,00	-71 190,00	-71 190,00
Kuntarahoituksen laina yht lyhennykset	-26 700,00	-26 700,00	-26 700,00	-26 700,00	-26 700,00	-26 700,00
Kuhmoisten kunta yht lyhennykset	-8 000,00	-8 000,00	-8 000,00	-8 000,00	-8 000,00	-8 000,00

Lainat**po. Jäljellä 31.12. vuosittain lyhennysohjelmien mukaan**

Lainantaja, laina-aika	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2026	31.12.2027	31.12.2028	31.12.2029	31.12.2030
Op. 2, loppuu v. 2026	43 830,57	14 609,73	0,00				
Op. 5, loppuu v. 2026	12 080,00	5 360,00	0,00				
Op. 6, loppuu v. 2032	347 555,00	303 575,00	259 595,00	215 615,00	171 635,00	127 655,00	83 675,00
Op. 7, loppuu v. 2040	423 977,64	396 777,60	369 588,50	342 377,40	315 177,30	287 977,20	260 777,20
Kuntarahoitus Oyj	400 000,00	397 333,00	371 111,00	344 889,00	318 667,00	292 445,00	265 745,00
Kuhm. kunta, 2034	80 000,00	72 000,00	64 000,00	56 000,00	48 000,00	40 000,00	32 000,00
	1 307 443,21	1 189 655,33	1 064 294,50	958 881,40	853 479,30	748 077,20	642 197,20

Rahoituslainojen korko-% ja korkojen tarkistuspäivät 2025

Op. 2, -80632790	korko 2024	0,830 %	6 kk:n eur, seur. tarkistus	14.12.2024	14.6.2025
Op. 5, -80645206	korko 2024	4,352 %	6 kk:n eur, seur. tarkistus	30.3.2025	
Op. 6, -80646774	korko 2024	4,928 %	12 kk:n eur, seur. tarkistus	8.11.2024	8.11.2025
Op. 7, -80650685	korko 2024	4,478 %	12 kk:n eur, seur. tarkistus	30.6.2025	
Kuntarahoitus Oyj 400 000 e			6 kk:n eur. korko määräytyy nostopäivän mukaisesti, ei vielä tiedossa		
Kunnan tertiäärilainat		358 747,71	korko 2,5 % kiinteä		
Kuntarahoitus, lyhyt.aik. rahoitus		500 000,00	korko vaihtuva 6 / 12 kk eur. 3,32 - 4,45 %		

Palkkaerittelyä

Asuntosihteerit	1 500,00 e/ kk	22 500,00 sis. sivukulut
Kirjanpitäjä	ka. 700 e/ kk	10 500,00 sis. sivukulut
Tekninen isännöitsijä	ka. 500,00 e/ kk	7 500,00 sis. sivukulut
Siivous, kiint.hoitoa	ka. 400,00 e/ kk	5 200,00 sis. sivukulut
Kokouspalkkiot	1000 e / v	1 000,00
		46 700,00

Henkilöstön palkat on arvioitu vuoden 2024 toteutuneiden palkkakertymien perusteella.

Yhtiön henkilöstö sekä kiinteistönhoidossa käytetyt yrittäjät ovat jatkossakin riittävät ammattitaitoisia ja tehtäviensä hyvin hoitavia.

Toimitusjohtajalle maksetaan arvonlisäverollinen kuukausipalkkio.

Remonttitöitä ei teetetä ennakonpidätyksen alaisilla palkoilla. Remontit toteutetaan urakoitsijoilla.

Omistajan yhtiölle asettamat tavoitteet

Sitovat tavoitteet Tilikausi 1.1. - 31.12.2025

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asuntokannan ylläpitäminen	Käyttöaste % asuntojen sopiva määrä	85 %	
Asuntokannan suunnitelmallinen hoito	Vuosikorjaukset e/ m ² as.pinta-ala 6 842,5 m ² Rakennuskohtaiset käyttö- ja korj.suunnitelma	6,60 e / m ² PTS	
Erikseen päätettävät korjaukset	lämmitysenergia-muutoksia	150 000,00 e	
Energian ja veden kulutuksen vähentm.	veden kulutuksen hallinta mittareiden lisäyksiä vielä	80 l/hlö/vrk	

Käyttöasteen toteutumiseen kohdistuvia toimenpiteitä

Yhtiön omat toimenpiteet asuntojen käyttöasteen nostamiseksi ovat hyvin rajallisia. Pääosin asunnot ovat aravarajoitusten alaisia eikä vuokrien hinnoittelulla käydä kilpailua. Hyvänä etuna olisi hyvä paikkakunnan maine, yhteisöllisyys ja asukasviihtyvyys. Huoneistojen hyvä hoito ja kunto vaikuttaa asukastyytyvyyteen, mutta kunnossapidon kustannustason tulee olla kohtuullinen. Asukkaina olleita ukrainalaisia muutti paljon pois vuoden 2023 lopussa ja asuntojen täyttöaste putosi vuodeksi 2024 80 %:iin . Vuoden 2024 loppupuolella tilanne parani ja tilalle saapui etenkin syksyllä lukio-opiskelijoita ja ulkomaisia vaihto-opiskelijoita Opiskelijoiden tulo toi tilanteen, että kaikki pinet asunnot täyttyi ja isompa jäi tyhjiksi myös Kelan asumistuen pienennysten johdosta. Tilikauden 2025 alussa ennakoidusti asuntoja on tyhjiillään keskustan alueella (21 kpl)17 % ja haja-asutusalueella (6 kpl) 50 %. Käytettävissä olevia asuntoja on yhteensä 134 kpl. Arava-asuntojen myöntämisessä noudatetaan aravalain rajoituksia ja hakijoiden valinta tapahtuu yhtiön päätöksellä hakemusjonosta. Asunnot eivät ole avoimilla markkinoilla tai esittelyssä sähköisissä medioissa, eikä vuokrat määräydy kysynnän ja tarjonnan mukaan. Asuntoa myönnettäessä tarkistetaan hakijoiden luottotiedot sekä huomioidaan vuokranmaksukyky ja sosiaalietuudet. Asuntojen myöntämisessä on säädetyt kriteerit ja hakijoiden tiedot tarkistetaan.

Vuokrat ja muut perittävät maksut

Talousarviokaudelle 2025 vuokriin tulee 1,5 - 4,0 %:n korotukset. Eri suuruisia korotuksia tulee aiheutuneiden kustannusten mukaan. Sähkön hinnan halpenemisen sekä kunnan veden hinnan pysyminen ennallaan ei aiheuta korotuspainetta vesi- ja muihin maksuihin. Yhtiö asunnoissa, paitsi Iltaruskon asunnoissa, on nyt kaukoluettavat asuntokohtaiset vesimittarit, jotka luetaan 3 kk:n välein. Yleisesti on aina huomattu, kun vesimittarit on toteutettu, veden kulutukset vähenee, ja asukkaat ilmoittavat heti, jos wc vuotaa. Vuokravakuutena peritään yhden kuukauden vuokran määrä tai jos asukas saa Kelan myöntämän maksusitoumuksen.

Kiinteistöjen hoitokulut

Hoitokulut, kuten hallinto, energiat, vahinkovakuutus ja kiinteistövero tulevat kustannukset on arvioitu yleisen hintatason perustella. Lainojen hoitokuluissa lyhennykset ovat sovittujen ohjelmien mukaiset ja korkoprosentit kunkin lainan vaihtuvan euriborin mukaan.

Asuntokannan suunnitelmallinen hoito

Korjaus- ja kunnossapitoimenpiteiden kustannusten arviot

Jussilankuja 4 pohjakerroksen asuntojen kylpyhuoneiden remontit, 3 asuntoa mahdollisten asukkaiden vaihtuessa. Jussilankuja 4 osittain puuttuvien lumiesteiden lisäys. Piha-alueiden ja parkkipaikkojen muutoksia, nimetään vieraspaikat. Jussilankuja 3 alimman neljän asunnon esteettömyyden ja liikuntaesteisten asukkaiden kulun parantaminen; terassien suojaus. Rekolantie 3 B asuntojen käyntiovien lahonneiden katteiden uusiminen ja terassien pohjien uusiminen ja pistorasioiden lisäys. Laajakaistayhteydet toteutetaan Rekolantie 3 B - 7 D asuntoihin. Samoin Rekolantie 12 kesken olevat laajakaistatoteutukset. Laajakaista on vedetty valmiiksi myös haja-asutusalueiden kiinteistöjen kivijalkaan, ja ne viedään loppuun talousarviokaudella.

Asuntojen hyvä ja suunnitelmallinen kunnossapito vaikuttaa asuntojen arvon pysyvyyden lisäksi energian ja veden kulutukseen, asumisviihtyvyyteen ja terveellisuuteen sekä turvallisuuteen. Huoneistoihin ei tavoitella suuria remonteja, vaan riittävän hyvästä kunnosta huolehtimiseen yhtiön tavoitteen mukaisesti. Orivedentie 1659 ja Ruolahdentie 908 asuntojen käyttöaste on niin huono, ettei niihin ole mahdollisuutta suorittaa kunnostuksia.

Rakennusten tekniset perusjärjestelmät ja investoinnit

Yhtiön kiinteistöjen perusjärjestelmät ovat pääosin erittäin hyvässä kunnossa, koska vuodesta 2007 lähtien on perusparannuksia ja kunnostuksia kuten vesikatteet, käyttövesiputket ja kaukolämpöön liittymiset on toteutettu. Samoin asuntojen täysremontteja on suoritettu ja esim. Myllykuja 15:n asunnot 8 - 11 on purettu huonokuntoisina ja remontointikelvottomina. Monissa kiinteistöissä on uusittu kaikki ikkunat ja ovet sekä lukitukset uusitu kaikissa yhtiön kohteissa.

Jussilankuja 4:n käyttövesiputkien uusiminen on pääosin toteutettu tilikauden 2024 aikana, paitsi tarvittavia lisä- ja lopputöitä jäi tulevalle tilikaudelle.

Rahoitukset Kuntarahoitukselta saatiin lopulta toteutettumaan tilikauden 2024 lopussa. Laina on kirjattu talousarvioon.

Kaskitie 9 lämpökeskuksen muuttaminen maalämpöä käyttäväksi toteutetaan vuoden 2025 talousarviokaudella.

Kaskitie 7 vastaava muutostyö jää edelleen 5:n seuraavan vuoden taloussuunnitelmaan, kohde on vielä paremmassa kunnossa.

Öljyä käyttävät vielä Orivedentie 1659 ja Ruolahdentie 908; joihin ei muutoksia tehdä paitsi jos asia edistäisi niistä eroon pääsemiseen.

Isompien investointien toteuttamiseksi pitää asuntojen käyttöaste olla riittävän hyvä ja investoinnin välttämättömyys todettavissa.

A Oy Peltohokkalan A 2 ja A 3 osakesijoitukset

Huoneisto A 2 on valmistunut tilikaudella 2024 ja on vuokrattuna.

A 3 remonttityö on kesken johtuen yhtiön rahoituksen riittämättömyydestä, ja yhtiön asuntojen heikosta käyttöasteesta.

Remonttien kertyneet kustannukset yhtiölle ovat vuosilta 2023 ja 2024 noin 90 000 €. Rahoitusta yhtiö ei ole omistajalta saanut.

Lainarahoitus**Talousarviokauden alussa yhtiön pitkäaikaiset rahoituslainat**

Järvi-Hämeen Osuuspankki -80632790	43 830,57	loppuu 2026
Järvi-Hämeen Osuuspankki -80645206	12 080,00	loppuu 2025
Järvi-Hämeen Osuuspankki -80646774	347 555,00	loppuu 2032
Järvi-Hämeen Osuuspankki -80650685	423 866,29	loppuu 2040
Kuhmoisten kunnan laina	80 000,00	loppuu 2034
Kuntarahoituksen laina	400 000,00	loppuu 3039
Takaisin maksuohjelmien lyhennykset tilikaudella 2025	141 820,00	
Kuhmoisten kunnan asettamat aravaehtojen tertiäärilainat	358 747,71	ei lyhennysohjelmaa
Lyhytaikainen lainarahoitus		
Lyhytaikaisten Kuntayritysojmusten rahoitusten limiitti	500 000,00	
Pitkäaikaisilla lainoille on saatu Kuhmoisten kunnan takaukset		

LIITE 2

Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy, talousarvio 2025

Liikevaihto	0,00
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-540,00
Henkilöstökulut yhteensä	
Liiketoiminnan muut kulut	-4 500,00

LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	-5 040,00
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkokulut ja muut rahoituskulut muilta	-13 060,91
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-13 060,91

VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP. SIIRT. JA VEROJA	-18 100,91
Tuloverot	
Tilikauden verot	0,00
Tuloverot yhteensä	0,00

TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-18 100,91
	=====